

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6-50
za en mesec „ „ 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivtrsta (72 mm):
za enkrat . . . 13 h
za dvakrat . . . 11 „
za trikrat . . . 9 „
za več ko trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenšil nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Nepoboljšljivi zavezniški.

Iz Zagreba, 4. julija.

Ko so sklenili Hrvati reško resolucijo i na njenem temelju zvezo z mažaronsko koalicijo, se je pisalo mnogo o hrvaških in mažarskih časopisih, da nastane kmalu tudi med mažarskim občinstvom boljše razpoloženje nasproti hrvaškemu narodu. In zares je časopisje mažarske koalicije v marsičem spremenilo svoje mnenje in zavrglo stare predsodke o ravnopravnosti hrvaškega naroda nasproti ogrskemu. Le tedanji vladini listi so ostali pri svojih starih nazorih ter pisali prezirno o hrvaškem pokretu. Položaj se je pa precej hitro spremenil. Stara Fejervaryjeva vlada se je morala slednjič umakniti koaliciji, od katere se je sestavila vlada. Da so Hrvati s svojim novim političnim nastopom pomagali ogrski koaliciji do vlade, je nepobitna resnica. Zato so se pa tudi Hrvati nadjali, da jim bosta koaliciji in vlada vrnila pomoč, da se rešijo mažaronske vlade.

To se je deloma tudi zares zgodilo, ko so zajedniški ogrski ministri dovolili zajedniškim činovnikom na Hrvaškem slobodo glasovanja. Dasi to ni odločilo zmage na Hrvaškem, marveč novi pokret med samimi Hrvati, vendar pa je ta nastop zajedniških ministrov pomogel streti ošabnost in nasilje khuenovščine na Hrvaškem. Ko se je polegla oduševljenost in radost zmag na obeh straneh ter vnovič nastopila resnoba pri delu za narodno stvar, se je kmalu opazilo, da ogrska koalicija vlada vendar le ni pozabila starih slabih navad proti Hrvatom.

Ko so hrvaški poslanci na zajedniškem saboru zahtevali, da se izvrši pred vsem točka nagodbe glede uporabe hrvaškega jezika pri vseh zajedniških uradih na Hrvaškem, posebno pa pri železnici, je odgovoril minister predsednik na to zahtevo tako nejasno, da Hrvati niso mogli biti s takim odgovorom zadovoljni, marveč so bili prisiljeni o tem govoriti s Košutom kot ministrom prometa, ki jim je seveda obljubil, da se zgodi vse po zakonu, samo da se jih reši. In zares se do zdaj v tem pogledu ni še nič spremenilo, niti se kani kaj storiti na korist Hrvatom. Le obljube so na dnevnem redu, ker Hrvate koalicija potrebuje, dokler so popolnoma ne prilasti nadvlade, kar je pa že prav blizu, če sodimo po dogodku pri inštalaciji novega guvernerja na Reki. Tukaj so pokazali Mažari vnovič čisto jasno in odprto, da malo marajo za Hrvate, a novi guverner grof Nako, ki je član ogrske vlade, je Hrvate celo razžalil. V svojem nagovoru o mažarski in laški kulturi se Hrvatov ni niti spomnil in vendar so oni na Reki najstarejši prebivalci in najštevilnejši; a z ladje, na kateri se je vozil po »ogrsko-hrvaškem Primorju«, je dal celo hrvaško zastavo odstraniti. Značilno je tudi to, da je novemu guvernerju reškemu in »ogrsko-hrvaškega Primorja« čestital k inštalaciji sam Košut, katerega so smatrali hrvaški resolucionaši za najbolj zvestega privrženca ogrsko-hrvaške zveze. In ta mož se usoja rabiti čisto protizakonit naslov »guverner ogrsko-hrvaškega Primorja« in odobrava ravnanje grofa Nako. Ni čudno, da se je radi tega nečuvnega izživanja od strani ogrske vlade vzdignilo vse hrvaško Primorje ter zahtevalo od svojega poslanca Barčiča, da na merodajnem mestu posreduje proti tako očitnemu preziranju hrvaškega naroda ter zahteva zato zadoščenja. Bo-li Košut pripravljen kaj takega storiti? Ne verujemo temu niti kateremu drugemu Mažaru; oni so v svojem mažarstvu zaslepljeni, na nočejo biti pravični Hrvatom niti drugim Slovanom.

A da bode mera razžalitev polna, se je našel tudi v ogrsko-hrvaški delegaciji zastopnik zajedniškega vojnega ministra pobočnik Urban, ki je s pravo mažarsko bahatostjo odgo-

varjal hrvaškemu delegatu dr. Nikoliću, ko je le ta zahteval, da se vojaška oblast po danih in potrjenih postavah mora ozirati pri hrvaških polkih na hrvaški jezik. Ta pobočnik je enostavno zanikal postavu o porabi hrvaškega jezika, češ, da zajedniško vojno ministerstvo pozna samo nemški in mažarski jezik kot državni jezik. In mažarski delegati so sprejeli ta odgovor v prisotnosti hrvaških delegatov z burnim odobravanjem. Tako ravnaio člani koalicije proti Hrvatom, katerim so obljubili, da dobe vse iste povlasti glede jezika v hrvaških polkih, kakor Mažari v mažarskih. To je mažarska zvestoba, na katero nismo nikdar nič dali. Iz vsega vidimo, da mažarski koaliciji ne bi bilo žal, ko bi se na Hrvaškem vpeljal zopet stari zistem. Zato morajo hrvaški rodoljubi vseh opozicionalnih strank biti vrlo oprezní, da ne ostanejo slednjič prevarani.

Državni zbor.

Dunaj, 4. julija.

Volilna reforma.

Sinoči je odsek nadaljeval razpravo o volilni reformi. Velike težave je delala razdelitev okrajev v Galiciji. Kar so Nemci v slovenskih trgih in mestih, to so še v višji meri Poljaki med rusinskim narodom v vzhodni Galiciji. Po zadnjem ljudskem štetju je v Galiciji 3.982.033 Poljakov (med temi 621.036 židov), 3.080.443 Rusinov in 212.427 Nemcev (med temi 138.400 židov).

Galicija ima sedaj 78 poslancev. Po številu prebivalstva bi morali Rusini imeti najmanj 22 poslancev, a jih imajo le osem, torej enega na 385.000 duš. Rusini so bili izprva veseli, ko jim je baron Gfartsch obljubil 27 poslancev. Toda princ Hohenlohe je predlagal načrt, pomnožil število galskih poslancev na 102 na ta način, da bi mogli Rusini dobiti k večjemu 18 poslancev. V sled tega so Rusini zadnji čas protivniki vladnemu načrtu. In to je tudi glavni vzrok, da rusinski poslanec vitez Wassilko prerad glasuje z Nemci iz samega protivja do Poljakov. Glasoval je za nemški mandat v Biali in naglašal, da bode glasoval tudi za nemški mandat na Kranjskem. Slovenski poslanci so mu prigovarjali, naj se zaradi Poljakov ne maščuje nad Slovenci. A on: Kar je pravično v Galiciji za Rusine, to je opravičeno za Nemce na Kranjskem. Da, ko bi bili Nemci v isti meri pravični nasproti Slovanom v raznih deželah.

Odsek za volilno reformo je minoli teden odložil glasovanje glede Galicije, da se omogoči kompromis med Poljaki in Rusini. Odsek je določil dr. Globinskega, Wassilka, dr. Krahmara in dr. Šusteršiča, da napravijo kompromis. Kakor mi ravno sedaj ob 3. uri poroča rusinski poslanec, kompromis ni še gotov. Ob 5. uri pa se snide odsek, kjer bode glasovanje o Galiciji. Morda se še posreči dogovor, s katerim pa rusinski poslanci sploh gotovo ne bodo zadovoljni. Ti zahtevajo, naj se mesta s poljsko večino izločijo iz rusinskih okrajev. Poljaki pa se upirajo tej zahtevi.

Včeraj je odsek odobril vladni načrt glede Bukovine in Predarlškega. Danes bode glasovanje o Galiciji, na vrsto prideta Kranjska in Koroška. Kakor se čuje, pridružio se Nemcem Italijani, ki imajo absolutno večino v odseku, ker je Rumun dr. Onciul glede Slovanov nezanesljiv. Zato ni izključeno, da večina odseka kranjskim Nemcem določi mandat. S tem mandat ni še zagotovljen, ker zastopniki v odseku ne odgovarjajo razmeram v zbornici. Vlada pa je včeraj izrazila svojo željo, da odsek dovrši svoje delo in zbornica tekom meseca reši vsaj načelna vprašanja volilne reforme. V tem slučaju bi vlada že začetkom septembra sklicala državni zbor, da definitivno reši volilno reformo.

Tržaške zgradbe.

Kakor je znano, je proračunski odsek določil 12 vprašanj, na katera naj odgovoré bivši ministri dr. pl. Körber, baron Call in dr. vitez Böhm-Bawerk. Do zadnjega trenutka je bilo dvomljivo, ali pridejo bivši ministri zagovarjat se v odsek. Na 9. uro jutraj je bila napovedana seja. Kmalu po 9. uri pridvi v dvorano dr. Schalk z besedami: »Ze gredo!« Takoj za njim vstopijo dr. Körber s polno torbo aktov, bivši trgovinski minister baron Call in bivši finančni minister dr. Böhm. Za njimi

sedanji ministerski predsednik baron Beck, trgovinski minister dr. Foit, in dolga vrsta višjih uradnikov. Nikdar ni dr. Körber nastopal tako samozvestno in ponosno, kakor danes. Človek je dobil vtis tega nastopa: Motite se, ako mislite, da me uženete v kozji rog! Odkrili so se tudi razni poslanci, ki so za hrbi stiskali roke bivšim ministrom. Pripomnim pa takoj svoje subjektivno prepričanje, da bi jim ne mogel očitati najmanjše nepoštenosti. Pač pa ima večina odseka vtis, da je Körberjeva vlada slabo gospodarila, prezirala parlament in njegove ustavne pravice ter oddajala dela brez treznega premisleka, brez temeljitih tehničnih načrtov, tie v en dan, kakor je to stara navada v naši radodarni Avstriji. Danes se je dr. pl. Körber zopet pokazal mojstra v dialektiki in frazeologiji. Moralno se je opravičil ter z vsem patosom označil svoje politične protivnike kot obrekovalce. V istini škoda za Körberjeve zmožnosti, katere je izrabil v političnih mahinacijah s pomočjo znanih privrženecv in parlamentu in v ministerstvih. Morda ga ni sedaj dr. Körberju enakega državnika v Avstriji, ki bi mogel z besedo bolj razorožiti nasprotnika. Prečital je odgovor na vseh 12 vprašanj s samozvestjo, kakor general, ki je ravnokar premagal sovražnika. Za njim sta govorila, oziroma čitala odgovore še baron Call in dr. pl. Böhm. Ko so končali svoja predavanja o zgodovini tržaških zgradb, pograbili so sila in kopita ter odšli. In bili so zopet poslanci, ki so jim stiskali roke ter jim čestitali. In moralni uspehi: Blamaža za proračunski odsek, osobito pa za pododsek, ki je mesece in mesece prebiral uradne akte ter si ogledal dela v tržaškem pristanišču.

Toda, ljudje božji, ali ni znan izrek znane francoskega državnika: Povejte mi samo eno besedo o človeku in obsodim ga na smrt? Ali niso že večkrat porotniki oprostili zatožence, ki je sam priznal delstvo? Kakor so bile pretirane govorice o korupciji, tako je še vedno opravičeno domnevanje, da Körberjeva vlada ni postopala korektno, ko je odajala dela v tržaškem pristanišču. Dr. Körber si je z resolucijo, ki jo je državni zbor sklenil leta 1902 spletel vrvi, da se je ž njo potegnil iz tržaške mlakuže. L. 1902 je sklenil drž. zbor resolucijo, naj vlada čim preje razširi tržaško pristanišče. Dobro, a s tem državni zbor še ni odobril proračuna niti pogodbe s podjetniki. In ravno druga pogodba s podjetniki je predmet obtožbe. Podjetniki so takorekoč vladi narekovali pogoje, gotovo ne v svojo škodo. In dr. Körber je danes sam priznal, da je zahteval z vsjo odločnostjo od trgovinskega in finančnega ministrstva, naj priprave in oddajo dela pospeše. Kaj naj store dotični strokovni uradniki? Znana so nam imena uradnikov, ki so svarili pred prenataglenostjo, a imeli so zamašena usta. In danes z vsem naglasom kliče dr. Körber: Uradnikov ne imenujem, ker jaz prevzamem vso odgovornost.

Ko so nekateri člani odseka ugovarjali z medklici, posvaril jih je načelnik odseka, naj molče ter govore, ko dobé besedo. Ko pa so ti člani pododseka, ki so natančno proučili vsjo zgodovino tržaške afere, hoteli govoriti ter odgovarjati, so bili bivši ministri že izven zbornice. Odsek dobi danes zvečer tiskane govore bivših ministrov. Jutri ob 10. uri je zopet seja, da odsek določi nadaljna vprašanja na bivšo vlado. Ze danes pa morem, žal, reči: Perturiunt mortem nascetur ridiculus mus!

Koroški mandati.

Odsek za volilno reformo je razpravljal včeraj o koroških mandatih. Med Poljaki in Rusini se namreč še ni dosegel kompromis in zato je začel odsek takoj razpravo o porazdelitvi mandatov na Koroškem. Pri seji so bili navzoči ministri Beck, Bienerth in Prade.

Prvi govori poslanec Ploj. Koroški Slovenci nimajo nobenega zastopnika v državnem zboru. Izjavlja zato v njihovem imenu, da se strinjajo s splošno, enako in direktno volilno pravico. Niso pa zadovoljni s porazdelitvijo volilnih okrajev, ki če se odobri, pomenja neizogibno narodno smrt koroških Slovencev. Govornik protestira proti porazdelitvi volilnih okrajev in predlaga, naj ustanove posebne volilne okraje za mesta in trge. Na Koroškem naj bi ustanovili dva mestna in osem kmečkih okrajev; govornik opravičuje izločitev gotovih industrialnih krajev. Koroški Slovenci imajo sicer po številu prebivalcev pravico do treh mandatov, a so omejili svoje zahteve samo na dva slovenska poslance. Pozivlja Nemce, naj ne uzakonijo kričeče krivice, ker, če se to zgodi, se poostri boj med Nemci in Slovenci

na Koroškem tako, da Nemci od tega ne bodo imeli nobenega dobička, marveč le škodo. Posl. Lemisch pravi, da so nemški poslanci za slovensko zahtevo preporno zvedeli in da zato niso bila mogoča kompromisna pogajanja. Govori proti predlogu. Na Koroškem so imeli Nemci 10 gotovih mandatov in so prostovoljno odstopili en mandat pod pogojem, da ostanejo neizpremenjeni ostali volilni okraji. Nemški nacionalci itak izgube od devetih ostalih mandatov enega na konservativce in enega na socialne demokrate; tako se zmanjša sedanje nemško posestno stanje na Koroškem. Govornik pravi, da vedno pada število koroških Slovencev in je znašalo pri zadnjem ljudskem štetju le še 90.000. Upa, da se število Slovencev še bolj zmanjša, ko se on (Lemisch) postara. Ne zmanjšuje pa števila Slovencev izseljevanje, marveč to, ker je na Koroškem narodno vprašanje še le vprašanje drugega reda. Na Koroškem poznajo le boji med črnimi in belimi, med naprednjaki in nenaprednjaki. Le v enem volilnem okraju, ki pripade Slovincem, bivajo res narodni Slovenci konservativnega mišljenja. Vsi ostali Slovenci pa korakajo roko v roki z Nemci; to dokazujejo volitve, pri katerih so dobili nekateri nemški poslanci veliko slovenskih glasov. Govornik je prepričan, da če dobe Slovenci na Koroškem dva poslance, bi v teh dveh okrajih zmagali v 20 letih nemški kandidati. Napredni Slovenci glasujejo vedno za nemške napredne poslance. Udeležujejo se nemških shodov s placivami in pojejo ravno tako kakor Nemci »Wacht am Rhein«. Nemci so v takih razmerah lahko dovolili Slovincem slovenski mandat, ker jim bo koristil samim. Izjavlja, da imajo Slovenci z ozirom na klič: prebivalstvo, posest in izobrazba, ne glede na davke, pravico do samo enega mandata.

Poslanec Kramar ne razume, da se koroški Nemci tako branijo izpremembe volilne reforme, ko priznavajo sami, da nočejo koroški Slovenci drugega, kakor da so Nemci in da glasujejo pri volitvah z Nemci. Dr. Lemisch je s svojimi izjavami najbolj dokazal, da se morajo razdeliti koroški volilni okraji logično in ne umetno. Glasoval bo za Plojev predlog. Plantan se pridruži Plojevim izjavam in predlaga za slučai, če odklonijo Plojev predlog, naj se ustanovi pet volilnih okrajev. Choc pravi, da glasuje za Plojev predlog in če bo odklonjen, za Plantanov.

Minister za notranje stvari Bienerth izjavi, da so se držali pri porazdelitvi volilnih okrajev kolikor mogoče dosedanjih koroških razmer in da ni kazalo ustvariti novih nasprot, stev s prestrogo narodno omejitvijo. Na Koroškem, kakor sploh v deželah na jugu, ni razum glavnih mest, razločka med mesti in trgi ter kmečkim občini. Priporoča odseku, naj odkloni Plojev in Plantanov predlog.

Wastian se čudi, da zahtevajo Slovenci od Nemcev, naj jim ojačijo politično moč, ko se pravkar vrši mešetarenje za nemški kranjski mandat. Lemisch je govoril, kot da žive koroški Nemci in Slovenci v najbolj idiličnem miru. S Seifritzovo zmago dokazuje, da Slovenci Nemcem silno zaupaio, dolži duhovnike, da le oni na Koroškem in na Spodnjem Štajerskem vodijo slovensko agitacijo in da le oni »poslabšujejo« narodne razmere. Vladni načrt hoče »pomiriti« koroške volilne okraje, a če se odobri kak slovenski predlog, se bo kršil mir in podrlo se bo ravnotežje v deželi. Pozivlja nemške poslance, naj se izreko odločno proti slovenskim zahtevam že zato, ker so slovenski politiki po volilni preosnovi itak »dovolj nasičeni«, in Slovani sami baje niso edini s porazdelitvijo volilnih okrajev. Nikdar ne bodo Nemci zato, da dobe Kočevci nemški mandat za slovenski koroški mandat v zameno. Govornik je za neizpremenjeno vladno predlogo.

Dr. Ploj izjavi, da se glede porazdelitve koroških volilnih okrajev ni pogajal z Lemischem, ker je leta izjavil, da noče niti govoriti o kaki izpremembi in da odklanja vsak izpreminjevalni predlog. Zato govornik ni prišel s konkretnimi predlogi. Ploj pobija Wastianova in Lemischeva izjavljanja ter prosi, naj zbornica ugoti skromnim slovenskim zahtevam. Ze zdaj dobri narodni odnošaji na Koroškem se bodo le še izboljšali, če se Slovincem da, kar jim gre, a v nasprotnem slučaju se lahko zaneše v deželo narodni boj, ki ji ne bo koristil.

Načelnikov namestnik podeli besedo dr. Adlerju. Dr. Malik kriči: Dr. Adler ne bo govoril! Rekel sem, da ne pustim, da govori in držal bom, kar sem obljubil.

Malfatti posreduje in prosi miru. Malik glasno kriči: »Ne pustim, da govori dr. Adler. Čital bom njegove lastne govore.« Dr. Adler: To bo gotovo zelo zanimivo, a jaz bom govoril nov govor. Malik: »Ne, ne pustim vas govo-

riti. Malik in Stein motita dr. Adlerja pol ure in mu predbacivata, da terorizira na nečuten način sovražnike volilne reforme. Adler pravi, da Vsenemci ne delajo družega, kakor terorizirajo, ko ne puste niti govoriti. Končno pričeta Malik in Stein razbijati s črtali po mizi, da tako motita dr. Adlerja, ki pa končno vendar govori. Dr. Adler pravi: Popolnoma razumem, da gospodom ni všeč, da imajo delavce v volilnih okrajih (Neprestani medikci Steina in Malika: Ne smete dnesti govoriti.) Dr. Adler Malfattiju, ki miri Vsenemce: Pustite gospoda, bosta že postala hripava! Stein: O ne! (Nemir in razbijanje s črtali. Poslanec Adler: Celovski socialni demokratje vam preskrbe že sami rdeče okuženje. (Hrup.) Izjavi, da bo glasoval proti Plojevemu predlogu.

Odsek odkloni nato s 26 proti 19 glasom Plojev predlog. Za Plojev predlog so glasovali: Abrahamovic, Bobrzenski, Choc, Cipera, Duleba, Globinski, Hruby, Ivčević, Kozłowski, Kramar, Pastor, Plantan, Ploj, Starzynsky, Stransky, dr. Šusteršič, Wassilko, Zazworka. Začek: proti pa dr. Adler, Bärnreither, Bartoli, Chiari, Demel, Fink, Gessmann, Gross, Hagenhofer, Herold, Hoffmann - Wellenhof, Kaiser, Kienmann, Lecher, Ehrenfels, Erler, Lemisch, Locker, Malik, Pergel, Schlegl, Stein, Steiner, Stürgkh, Dollinger, Wastian. Eventualni Plojev predlog odklonijo z 23 proti 22 glasovi. Odsek odobri nato razdelitev okrajev in število poslancev na Koroškem po predlogu vladnega zakonskega načrta.

Prihodnja seja danes ob 5. popoldne. — Dnevni red: 1. Galicija; 2. Kranjska.

Dunaj, 5. julija. Poslanca Onciul in Stransky sta odložila svoja mandata v odseku za volilno reformo. Na mesto Onciula bo izvoljen poslanec H o r m u z a k i koga bo češki klub poslal v odsek, še ni znano.

AVSTRIJSKA DELEGACIJA.

Včeraj so nadaljevali razpravo o proračunu zunanjega ministerstva. Straucher obžaluje, da Goluchowski ni omenjal ruskega judovskega vprašanja. Steiner je želel, naj bi nastopal Goluchowski s tako odločnostjo, kakor v avstrijski, tudi v ogrski delegaciji. Protestira, ker se je vmešaval del. Szemere v avstrijske politične zadeve. Vsenemec Stein napada grofa Schönborna, ki označuje vsenemško politiko kot veleizdajalsko. Pravi, da je monarhist, a ne pristaž vsake monarhije. Klofač napada Goluchowskega in markija Bacquehema, nakar odobre proračun ministrstva za zunanje zadeve, delegacija prične nato razpravljati o mornariškem proračunu. Mornariški poveljnik grof Montecuccoli odgovarja na interpelacijo glede zlatih portopejev za mornarico in o dobavi provianta za mornarico. Ko sta govorila še Bartoli in Dobernik nastopi dr. Šusteršič: Avstrijska delegacija ne izpolnjuje nasproti mornarici svoje dolžnosti. Zgodovinski dogodki iz l. 1866 dokazujejo, da je mornarica neprimerno odvisna od armade in se zato ne more razvijati, dasi ima Avstrija bodočnost le na Jadranskem morju. Avstrija mora gospodovati na Jadranskem morju tako, da brani in izkoristi naše pomorsko obrežje. Izpustili smo iz rok gospodstvo na Jadranskem morju, ki smo se je pridobili v bitki pri Visu, kar se bo enkrat zelo maščevalo. Zakaj ne izrabimo dovolj kvalitativno izbornega častniškega zbora in nedosegljive naše mornarice? Le zato ne, ker nimajo merodajni krogi nobenega zmisla za vrednost mornarice. Naša mornarica naj bi bila le za obrambo obrežij, kakor sodijo, kar je pa popolnoma zastarelo načelo. Obrežje se brani najlažje, če poiščemo sovražnikovo brodovje in ga uničijo. Hočemo li, da bode imela naša mornarica v bodoči vojski tako vlogo, kakršno je imela ruska v zadnji vojski? Govornik primerja stanje naše mornarice s italijansko mornarico in zahteva mornariški načrt za zgradbo novih ladij, ki naj ga predlože delegaciji. Avstrija potrebuje pa tudi za svoje brodovje opirališče, ker Puli postane lahko za nas Port Artur. Sinj naj postane opirališče za mornarico, a nima železnice. Prometno politična osamljenost Dalmacije nima nobenega sličnega zgleda. Vse je prepričano, kako je potrebna železnica, a najbrže ostane vse le pri besedah. Govornik svari pred zgradbo proge Knin Ogulin, da ne nastane nevarnost in da Avstrija ne dobi nobene zveze z Dalmacijo. Železniško progo Knin-Ogulin-Novio Mesto morajo zgraditi, ker je zveza čez Zidani most nemogoča. Na Zidanem mostu bi zaostajali vojaški vlaki, ker ni prostora. Najboljše križišče bi bilo Ljubljana. Zdaj, predno se zapro vrata, se mora zgraditi proga do Novega mesta. Za kako drugo progo naj se ne dovoli krajcar. Mornariški poveljnik grof Montecuccoli se je zahvalil, ker so naklonjeni delegati mornarici. S primerno močnimi sredstvi ni težko braniti naše obrežje osobito, če imajo ladje z vsemi modernimi sredstvi preskrbljene opirališče. Dr. Šusteršič je opravičeno naglašal, da so naše bojne moči v primeri z drugimi velevladstvi neugodne, osobito, ker imajo mornarice vseh velevladstij v zadnjih dveh desetletjih na razpolago veliko sredstev. Govornik naglašja, da so stroški za mornarico porazdeljeni na prebivalstvo, manjši, kakor po ostalih državah. Delegacija je odobrila mornariški proračun z naknadnimi in izrednimi krediti. Delegacija odobri več predlogov glede refundiranja in o končnih računih skupnega finančnega ministrstva in najvišjega računskega dvora. Delegacija odkloni Steinerjevo resolucijo, po kateri naj bi od l. 1907 nadalje posebej zaračunali avstrijske in ogrske carinske dohodeke.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Včeraj so nadaljevali razpravo o adresi. Romun Golays naglašja, da hočejo narodnosti

doseči le svoje naravne pravice in zahteva narodnostni zakon. Košutovec Eber pravi, da neodvisna stranka ne prizna med Szellom in Körberjem sklenjenega dogovora in da dovoli le avtonomni ogrski carinski tarif. Srb Manojlovič graja oni stavek prestolnega govora, ki navaja predloge, katere naj bi rešili. S tem se je kršila suvereniteta naroda. Neodvisna stranka naj zadovolji narode in naj izvede personalno unijo. Naučni minister Apponyi pravi, da zbornica ni vezana na v prestolnem govoru navedene predloge. Prihodnjo soboto utemeljuje rumunski poslanec Vlad interpelacijo, v kateri vprašuje vlado, da je v sporazumu s koalicio Fejervary odškodoval one državne in municipalne uradnike, ki so bili imenovani med njegovo vlado.

AVSTRIJA IN SRBIJA.

Srbska vlada upa, da Avstrija odjenja glede zahtev o dobavi topov in da se Ogrska upre, če nameravajo zapreti mejo. Srbska javnost se pa pripravlja na carinsko vojsko med Avstrijo in Srbijo. V Belgradu se najbrže ponove demonstracije proti Avstro-Ogrski, podobne onim meseca januarja.

LETOŠNJI SESTANKI VLADARJEV.

V Kodanju sodijo, da se snideta nemški cesar Viljem in car, če prestrašeni car sploh zapusti Rusijo. Mogoče pa je, da se zapre car popolnoma v Carsko Selo, ker vedno manj zaupa armadi. Sestanka med cesarjem Viljemom in angleškim kraljem ne bo, dasi obišče angleški kralj Edvard od 9. avgusta do 2. septembra Marijine Toplice. Pač pa obišče angleški kralj v Ištu avstrijskega cesarja.

KNEZ AUERSPERG O POLOŽAJU NEMCEV.

Podpredsednik gosposke zbornice, knez Auersperg, je obiskal z več člani gosposke zbornice ustavovernega veleposestva liberško razstavo. Knez je čutil potrebo, da govori ob tej priliki. In govoril je, da stoje Nemci pred preobratom. Dozdej so zatajevali svoje narodno čustvo in so vodili in vzgojevali druge narode. A ti so postali kulturni narodi in podurjajo glasno svoje narodne zahteve. Zato hočemo odslej Nemci bolj naglašati nemštvo, da ne izgubi monarhija nemškega značaja. Potrebno je narodno nemško izpovedanje. Kakor se vidi, namerava dozdej liberalno nemško veleposestvo preleviti svojo kožo, ali vsaj pridejati svoji dozdej črno-rumeni barvi še rdečo zlato bojo. Liberalna nemška aristokracija leze pod Schönerejerjem in drugih Vsenemcev klobuk. Bratci v boju proti volilni reformi se približujejo in se bodo tudi našli. Bratsko se bodo torej objemali salonski liberalni nemško-narodni ustavoverni veleposestniki s surovimi po konjaku in sladkorju duhtičimi, proč od Rima stremečimi in v Berlin škilečimi Vsenemci, Schönerejerjem, Wolfom, Malikom in Steinom. Dober tek, knez Auersperg in baron Schweffel! Ta stranka, ki se je vedno hvalila, da državo vzdržuje, bo torej šla med one, ki jo razdirajo.

KVOTNI DEPUTACIJI.

Avstrijska kvotna deputacija ima v četrtek sejo, v kateri se predloži ogrski nuncij. V tej seji tudi sklenejo, da prično ustmena pogajanja o nasprotstvih med avstrijsko in ogrsko kvotno deputacijo. Ogrski ministrski predsednik Wekerle pride v četrtek na Dunaj, kjer ostane dokler bosta zborovali kvotni deputaciji.

ANGLEŠKA ZNIŽA SVOJO VOJSKO.

Kakor poroča londonski list »Evening Standard«, namerava angleški vojni minister Haldane predložiti parlamentu, da se angleška redna armada zniža za 20 bataljonov.

NA BALKANU.

Odstopil je armenski patriarh Armanian. Žalilo ga je, ker so preiskali sosedni prostor patriarhata in pa, ker še vedno preganjajo Armence. Srbija vpliva pri ekumunskem patriarhiatu, da bi imenovali samostojnega srbskega škofa za eparhijo Presba in Ohrida.

JABLONSKI ŽUPAN V TREPETU.

Znano je, kaj vse je očitalo gotovo dobro poučeno nemško narodno časopisje jablonske mu županu Posseltu, ki je obiskal avstrijski cesar Franc Jožef Jablonec. Sneli so namreč na Bismarkovem trgu napise in kar jih niso sneli, pa zakrili z zelenjem, da ne bi žalili cesarja. In to strašno hudodelstvo v očeh vse-nemških bogov so s primernimi napadi v časopisju in v zbornici ožigosali vsenemški vodilni nadljudje. Dobri jablonski župan Posselt se je ustrašil protestantskih vsenemških nadčlovekov in mogočni Schönerejerjev bas je v avstrijskem državnem zboru tako vplaval nanj, da je podal izjavo: Nisem ukazal, naj snamejo napise na Bismarkovem trgu in tudi vedel ne, da so jih sneli, dokler o zadevi ni razpravljala zbornica. Mestni svet je pa izdal letak, ki ostro napada Vsenemce, ki kradejo mestu čast in uspeh cesarjevega obiska. Ubogi Nemci pod Schönerejerjevo knuto.

SUMLJIVI ITALIJANSKI TRGOVCI ZAPRTI.

Španska policija je zaprla v Guadalajari dva italijanska trgovca iz Verone, ki sta se ji zdela sumljiva.

RUSIJA.

Pobjedonoscev je svetoval carju, naj imenujejo parlamentarno ministrstvo, ker je le tako mogoče, da odgodijo zasedanje dume, ne da nastanejo novi nemiri. Ker niso došle važne priče, so odgodili sodnijsko razpravo proti onim delavcem, ki jih dolže, da so pripravljali oboroženi upor. Dasi je bilo navzočih pri proglasitvi sklepa veliko policistov in vojakov, so bile manifestacije. Obtoženci so klicali občinstvu: »Pospešite revolucijo!«

Zaradi neprestanih napadov na varšavsko policijo je med njimi vedno večja panika. — Mnogo policistov je zapustilo službo in pobeg-

nilo. V desetem okraju so pa odložili policisti orožje in izjavili, da nočejo v teh razmerah dalje služiti. Dne 3. t. m. so imeli policisti shod, ki mu je načeljeval višji policijski mojster. Predvčerajšnjim ni bilo nobenega policista na cesti. Ustanoviti nameravajo meščansko milico.

O nemirih v Bjalostruku poroča »Vladni Vestnik«: Pri bjalostruških nemirih dne 14. junija je bilo ubitih 7 kristjanov in 75 judov, ranjenih pa 18 kristjanov in 60 judov. Oplenjenih je bilo 169 judovskih stanovanj. Škoda je znašala 200.000 rubljev. Vlada izjavlja, da hoče strogo kaznovati krivce in ogorčeno zavrača očitania, da so vedle in se udeležile pogroma oblasti in pa vojaške čete. Pogrom so uprizorile krajevne revolucijske organizacije.

Stavkati je pričelo 6000 uslužbencev železnice Varšava-Lodz. Varšavski pehotni polki nočejo zasesti proge.

Vojno stanje so proglasili v odeškem okraju. V preiskavi so komandeur, bataljonski poveljnik, poveljniki stotnij, častniki in moštvo razpuščenega 1. bataliona Preobraženskega gardnega polka.

Koroške novice.

k Politični shod. Iz Kotmarevasi pri Celovcu se nam piše: Važen političen shod je bil tukaj v nedeljo, dne 1. julija, katerega je sklicalo »Katoliško politično in gospodarsko društvo«. Govorila sta gg. Grafenauer, dični naš deželni poslanec, in dr. Brejc, neupogljivi zagovornik naših narodnih pravic. Prvi je poročal o deželnem zboru, ki grozno slabo gospodari z denarjem, katerega kmet s svojimi žulji plačuje, in o najhujši rani na narodnem telesu to je o naših šolah, ki niso nič drugega nego pomnečevalnice. Vse to bi se v nekaterih letih dalo odpraviti, če bi slovenski kmetje takim deželnim gospodarjem pri voltvah pokazali, kje so vrata v in iz deželnega zbora. Burno ploskanje in glasni živio-klici so kazali, kako iz srca in k srcu je prišel ta izborni govor. — Drugi govornik dr. Brejc je temeljito pojasnjeval sedanji politični položaj v državi. Nevarnosti pretijo od zunanjih in notranjih sovražnikov, ki hočejo staro Avstrijo na kose raztrgati. Temu naj bi odpomogla volilna reforma, pri kateri bi nas pa naši nasprotniki zopet radi oguljofali s krivično razdelitvijo volilnih okrajev. Slovenci naj svojim nasprotnikom odločno v vsem svojem občevanju z njimi pokažejo narodno zavednost in naj brezobzirno tirjalo svoje pravice. Več značajnosti, odločnosti, narodnega ponosa, in potem nas bodo upoštevali tudi drugi! Živahno ploskanje in glasna pohvala sledili ste temu izvrstnemu govoru. — Predsednik shoda, domači župnik, se v kratkih besedah v imenu vseh zborovalcev zahvali obema gg. govornikom za njihov trud in predlagah koncu še resolucijo, katera odločno zahteva za koroške Slovence vsaj dva mandata, in izraža g. dr. Ploju kakor tudi »Slovanski zvezi« za njihov trud v prid koroških Slovencev svojo zahvalo, pa tudi poziv na vse slovenske poslance, preprečiti sploh volilno reformo, ako vlada ne bi hotela upoštevati upravičene zahteve vseh 100.000 koroških Slovencev. Resolucija je bila enoglasno sprejeta in z navdušenjem, in tako se je zaključil ta velepomembni shod, ki bo gotovo obrodil obilno dobrega sadu.

k Pobiranje pristojbin od pokopališča v Celovcu. Cesar je sankcioniral postavu, vsled katere ima občina Celovec pravico, pobirati pristojbine od pokopališča.

k Koroška deželna razstava. Ob priliki odprtja nove železnice nameravajo na Koroškem napraviti tudi deželno razstavo v Celovcu.

k Norec v Adamovi obleki. V pondeljek dopoldne so pripeljali v Celovec nekega norca v norišnico. Ravno pred oddajo je pa umobolni sorodnikom ušel ter ga potem dolgo časa niso mogli dobiti. Sprehajalci so pa zapazili v vrtu poljedelske šole ubelega, kateri se je popolnoma nag po vrtu sprehajal. Nato so obvestili rešilno družbo, katera je potem begunca v norišnico prepeljala.

k Pozor pred goljufom. Pred nekaj dnevi je prišel v hotel »Trabesinger« v Celovcu neki gospod, kateri se je ljudem predstavljal kot korespondent časopisa »Zeit«. Ko se je enkrat dobro najedel in napil, je pa med tem, ko je natak ar imel največ opravila, ne da bi plačal, izginil kakor kafa. Goljufa so iskali, pa ga do zdaj še niso dobili.

k Na celovski državni gimnaziji so 4. t. m. zaključili šolsko leto z zahvalno mašo. Po maši so bila razdeljena šolska spričevala. 5. t. m. se začnejo ustmene maturitetne skušnje. — Šolsko leto obrtne strokovne šole v Celovcu bode končano 14. t. m.

Dnevne novice.

+ 26 proti 19! Razpravo v odseku o koroških mandatih priobčujemo danes na drugem mestu. Končala se je, kakor je bilo pričakovati: Ves nemški blok je potegnil zopet skupaj brez razlike strank in preglašoval Slovence. Vsako dokazovanje je bilo zastoj, ker je vsak že naprej bil zavezan po svoji stranki, kako bo glasoval. Nemška krivična prepotencia v sedanji zbornici je zopet zadušila pravično slovensko zahtevo. Nemci hočejo svojo moč zdaj še ob zadnji uri, preden pa v grob sedanja zbornica, do zadnje pičice izrabiti. Komedijski Vsenemcevi proti socialnemu demokratu dr. Adlerju je pokazala samo to, da se odsek z obstrukcijo ne da preprečiti, pa je bila tudi smešna, kajti socialni demokrat je tudi

izjavil, da glasuje proti Slovincem. Sirova sila krivičnega zastopstva je zopet ubila pravico!

+ Liberalen romar. Liberalci tudi romajo, in sicer k Sveti Krvi na Laško. V sobotnem »Narodu« popisuje neki liberalni romar grozote, ki jih je baje videl na svojem romanju k Sveti Krvi ter pristavlja, da so vse tiste bedarije čisto »katoliške«, in posebne zasluge zanje pripisuje seveda »Slovincu«. Bodiš na Laškem ali na Španskem, povsod ima seveda »Slovenec« prvo besedo — to je že šestokrat od liberalcev potrjeno. A liberalni romar se je prvič krepko lagal, kajti taki norci, kakor jih »Narod« slika, niso dobili niti pri Sv. Krvi na Laškem; dobe se le med liberalci, kadar so se »Naroda« načitali. Dalje je »Slovenec« že opetovano svaril naše ljudi, naj nikar ne hodijo k Sv. Krvi na Laškem, ker tam res sleparsko izkoriščajo božjepotnike. Slednjič pa bi moral tudi liberelec vedeti, da katoliška cerkev obsoja vsako praznoverje. Če pa cerkev ne more odpraviti vsake zlorabe, je pa krivo to, da nima nobene moči do tega, saj je svobodno vsakomur, da opravlja bogoslužje, kakršno že hoče. Iz »Narodovega« pisanja smo pa dobili vtisk, da bodo odslej liberalci začeli romati k Sv. Krvi na Laško, kajti med njimi je vsled pomanjkljive verske izobrazbe največ k praznoverju nagnjenih ljudi.

+ Ob otvoritvi nove železnice. Z Goriškega: Da bo nova proga kmalu odprta promet, se vedno bolj kaže. Vlaki, z uprav orjaškimi stroji, kakršnih se do sedaj še menda ni videlo tako zlepa v naših krajih, vozijo vedno bolj pogosto po soški dolini; železniški uradniki so večinoma že na svojih mestih. Čuvaj si ponajveč Slovenci, kakšno je drugo osebo, bomo videli. Spoznali bomo tudi takrat, ali in v koliko so se uvaževale zahteve slovenskih občin, ležečih ob železnici, naj se nastavi na slovenski zemlji našega slovenskega rodu sinovi. Na dan otvoritve pa naj bi vsi skrbeli, da bodo po vseh slovenskih krajih ob progi vihrale naše narodne trobojnice, naj vsak narodnjak, ki bo izgovoril kako pozdravno besedo, to stori v jeziku, ki ga nas je naša mati učila, da na tak način pokažemo onim, ki se jim sanja o nemškem mostu do Adrije, da jim stoji nasproti precej velika zagozda od južne Koroške pa prav doli do kolo dvora sv. Andreja v Trstu. Seveda s samimi trobojnicami nikakor ne bomo zastavili pota onim, ki se jim sline cedé po naših lepih krajih, treba bo tukaj resnega narodnega dela, če se bomo hoteli uspešno braniti. Pred vsem bomo moralo obveljati med nami načelo: Niti jedne pediti zemlje več tujcu. Kajti sicer jim sami podajemo tla, v katera bodo zabijali pilote za zloglasni most. Radikalno je sicer to načelo, a menda za naš položaj najbolj prikladno, ako hočemo, da ne izginejo v nenasiitnem žrelu. Tudi je to načelo gotovo težko izvedljivo, a neizvedljivo ni; zato pa nudi vsem, zlasti onim, ki so voditelji slovenske javnosti, ki ljubijo v resnici svoj narod, ne-le pri kozarcu, vsem tem nudi obširno polje premišljevanja, sklepanja in potem odločnega postopanja po začrtani poti. — Ako bo začel tujec kupovati naša posestva, izrabljati moč — tedaj ne sanjarimo več o bodočnosti Slovenije. — To bo narodno delo, vse kaj drugega kakor to ali ono sovraženo osebo sramotiti po časniki.

Krščanski socijalci na Hrvaškem se gibljejo. Izdali so poziv, naj se zberó ob ugodni priliki vsi somišljeniki in se porazgovore o skupnem delu. Dvoje jih je k temu napotilo. Čeprav Pešti ne zaupajo povsem, pričakujejo vsaj volilno preosnovo in večjo svobodo gledé združevanja. K skupnemu delu pa jih tudi nagiba to, da so se hrvaški naprednjaki vsaj kar se tiče glavne smeri, združili s socijalnimi demokrati.

+ Društvo Abstinent. Vabila na društveni zbor, ki se vrši dne 15. t. m. v prostorih hotela »Union«, se razpošiljajo. Vstopnice se že prodajajo in veliki lepaki, nabiti po mestu, naznanjajo bogati spored, ki ga bo nudil ta prvi zbor pogumnih, vnetih in delavnih socialnih delavcev. Vabljeni ste vsi, prijatelji in neprijatelji, da pridete in žrtvujete sebi en dan resnega razmišljanja o perečem alkoholnem vprašanju. Program predavanj je lep in bogat in zanimiv. Od vseh strani se namerava prijeti mogočni despot — alkohol. So pogumni ti naši bojevniki. Gredo v boj in pogum jim krepi prepričanje, da je njih delo posšteno, potrebno in koristno. Kot sveto dolžnost napram človeštvu in posebno še napram našemu narodu smatrajo svoje delo. Podpirajmo jih!

+ Goričani na III. slovenskem katoliškem hodu. »Gorica« piše: »Z ozirom na to, da bode takrat že tekla bohinjska železnica, je pričakovati, da se bo tudi z naše Primorske tega shoda udeležilo lepo število mož in

mladeničev, ker bodo potni stroški veliko manjši nego bi bili, ako bi se bohinjska železnica ne tekla. — Želeti je, da bi se takoj sestavil agitacijski odbor za Goriško. Pri tem delu naj krepko pomaga tudi pododbor »Slovenske krščansko-socialne zveze«. Slovenski Goričani, dne 26. avgusta v belo Ljubljano!

+ Imenovanje profesorjev na Primorskem. Dr. Ervin Dintzl je prestavljen s tržaške državne realne na gimnazijo »Nadvojvoda Rainer« na Dunaj; Stefan Figurič iz Zadra na hrvaško gimnazijo v Pazin; dr. Robert Gall z puljske gimnazije na Dunaj; dr. Henrik Majonica z goriške gimnazije na državno v Trst; dr. Podkorsky, profesor v Pulju, na Elizabetino gimnazijo na Dunaju. Rihard Findeis, doslej na državni gimnaziji v Celovcu, pride na tržaško gimnazijo, na tržaško realko pa Franc Karollus iz Elbogna; iz gimnazije v Miesu pa pride na puljsko Alojzij Sadl.

— Zblaznel je cerkveni ključar in posestnik v Brestu Franc Lenarčič, vulgo Papež. Odpeljali so ga 4. t. m. v blaznico. Odkar je prišel pri znani aferi zoper ključarja Švigla in zoper župnika dr. Mauringa, je vedno popival, lase si ruval in klical: »Kaj sem jaz storil, zakaj sem se dal pregovoriti?«

— Profesor Zdziechowski je prišel včeraj v Zagreb ter odpotuje na Plitvička jezera, odkoder pride za dalj časa na Bled.

— Železniški most čez Soro, ki je ondi stal 36 let, so predvčerajšnjim ne da bi se ustavil osebni promet zamenjali z velikim novim železnim mostom, katerega so gradili poleg starega. V tem času so zamenjali železne podloge mostu, da je potem vlaka še lahko vozil loge mostu, da je potem vlak že lahko vozil po novem mostu.

— Sodniško odpovedano stanovanje ali ptujski promet v Novem mestu. Lekarnar gospod Matkovič v Novem mestu je menda ondi prvi, kateremu je sodišče odpovedalo stanovanje. Stvar pa ima to-le kratko obrisano historično ozadje. Mi Novomeščanje smo po občinskem zastopu soditi, jako napredni. Če ne drugače, gotovo v smeteh, nesnagi, staroveških ograjah, odprtih kanalih, občinskih potih brez ograje na nevarnih krajih, v kidanju gnoja po ulicah, v izpeljavi gnojnice, vse to pri belem dnevu. Pozno v noči, to se pravi rano za jutro pa nas motijo »sladkoginjenci« iz kavarne ali izpred drugih hišnih vrat V hiši, kjer je gospod Matkovič sioval, je bilo že na mesece polno smetij in odpadkov po veži, mostovžu itd. Ker prošnje gospoda Matkoviča na lastniška hiše niso nič izdale, se je obrnil na policijsko sanitarno oblast. Tam mečejo take stvari — v koš. Kdo se bo s smetmi ukvarjal! Nato se je pritožil pri glavarstvu. Le-to pa je pritožbo zopet zavrnilo na »magistrat« kot kompetentno oblast. Sila kola lomi; »napredna« sanitarna oblast je morala vendar nekaj ukreniti. Smeti in nesnaga je izginila iz hiše. Še tisti dan pa je gosp. Perko kot lastnik hiše vložil prošnjo pri okrajnem sodišču, da naj sodišče naznani gosp. Matkoviču odpoved stanovanja. Razlog: »Ker se bo stanovanje rabilo za druge namene.« Tako se postopa v našem naprednem Novem mestu. Gospod Matkovič je — ker v mestu ni primerne stanovanja — primoran, dasi nerad, ostaviti Novo mesto. K sreči je slučaj hotel, da je dobil naslednika za to lekarno, in obenem pa tudi sam mogel kupiti lekarno v Karlovcu. To je najnovejše delo »naprednjakov« v povzdigo tujskega prometa!

— Prodaja graščine Breitenau. Iz Novega mesta se nam piše: Dne 4. julija je bila tusodno licitacijskim potom prodana ena svoj čas največjih graščin Breitenau pri Straži. Prodaja se je vršila sledeče: Grad Breitenau s pritliklino vred deželne deske št. 1087, cenjen na 195.034 K, prodan za 332.000K; zgodovinska razvalina grad Lueški, svoj čas last Erazna Predjamskega iz leta 1580 pod številko 1048 deželne deske, 47 oralov, cenjen na 14.295 K 75 h, prodan za 23.000 K. Zemljišče parcele »Pot ob Prečku«, 130 oralov, cenjeno na 78.084 K, prodano za 130.000 K. Vse to sta kupila dosedanj najemnik Jurij Kindler in neki Dunajčan Jožef Reiner. Zadnjo postavko zemljiščne parcele katastralne občine Jurka vas je kupil gospod Ivan Vintar, trgovec v Gor. Straži, za 11.640 K. Vse skupaj je torej vrglo 496.640 K. Lastnik Fass-Belezny je prišel sem iz Dunaja z zahtevo, da se fundus instructus izloči od prodaje. Pa je prišel prepozno s svojo zahtevo, kljub temu, da jo je podkrepil »mit Verordnung des obersten Gerichtshofes«. Pravijo, da se je stvar kar dobro prodala, da je lahko Fass-Belezny vesel, kajti njegovi dolgovni znašajo le nekaj blizo 300.000 K. Mnogo kupcev se je udeležilo te dražbe, seveda sami bogataši; tudi iz Ljubljane smo jih nekaj opazili, med njimi tudi g. Bahovec.

— Zopet en slovenski trgovec. Iz Novega mesta, 4. julija. Danes v jutro gospod Anton Ogrin, trgovec z manufakturnim blagom, ni več odprl svoje trgovine. Baje je glavni upnik zopet trdka Mayer. Ogrin je bil soliden trgovec, ki si je celo dobro opomogel, dokler ni preuredil svoje dosedanje trgovine. Tako grede slovenska podjetja eden za drugim, čifuti pa si s svojim havziranjem bogatijo svoje žepe. Mogoče, da gospod Ogrin v kratkem zopet dožene poravnavo.

— Zastrupljenje ob stavljanju koz ali kaj? Franceten Stražičarju, posestnik v Mateni, h. št. 38 je umrl enajst mesecev stari sinček. Oče zatrjuje, da ne pusti nobenemu otroku več staviti koz, naj ga kaznujejo, kakor jim drago. Dete je takoj na desni strani, kjer je imelo stavljen keze na roki popolnoma odrevenelo. Vprašanje je, ali je »serum« bil star, ali zdrav-

nik ni pazil, ali kaj? Pravijo, da se je tudi nekaj slučajev okoli Škofljice pojavilo, da otroci bolehalo radi letošnje leto stavljenih koz.

— Nesrečna hiša. Iz višnjegorske okolice se nam piše: Dne 30. t. m. je strela udarila v hišo posestnika Franc Kalarja na Studencu. Ogenj je napravil škode 900 K. V par letih je strela že četrtič udarila v to hišo in je hiša pred dvema leti pogorela.

— Junaški čin. V Trstu so se šli v bližini Barkovelj pozno v večer s čolnom kopat delavec Renner, slikar Kolc in zidar Ivan Škerlj. Ker je bilo morje precej nemirno, se jim je čoln prevrnil. Škerlj se je rešil, plavajoč do obrežja, pa ni nikogar obvestil o nesreči tovarišev, temveč odšel mirno domov spat. Pač je pa obupne klice ponesrečencev v pozni noči slišal paznik nekega čolnarskega društva, Iv. Pellegrini iz Barkovelj. Spal je na nekem čolnu in ko ga je klicanje zbudilo iz sna, je s čolnom pohitel 700 metrov daleč v morje. Rešil je Rennerja, ki je bil že ves onemogel. Ko je priplul do obrežja, je vnovič slišal klicanje. Vnovič je, že ves utrujen, veslal daleč na morje in rešil Kolca. Šel je še v tretjič, da poišče tretjega ponesrečenca, ki je pa medtem doma trdo spal.

— Vsled opeklin umira v goriški bolnici služkinja Alojzija Mosolo. Mosolo je topila na gosposkem stanovanju vosek, da osnaži parketna tla. Iskra je padla v terpentini, ki ga je imela pripravljenega za likanje. Vnela se ji je obleka in ogenj jo je hudo opeklo po obrazu, prsih, trebuhu in nogah. Reva umira.

— Ponesrečil se je 2. julija geometer Hrovatin iz Radovljice, vozeč se na svojem motor-kolesu z Kočne proti Javorniku. Na strmem klancu Kočna so ga dobili nezavestnega in na trebuhu hudo poškodovanega ležati. Kolo je bilo v grmovju in ne v se, je eksplozija ali neprevidna vožnja vzrok tej nesreči. Prvo pomoč je dobil v Javorniški tov. bolnišnici, odkoder so ga potem peljali v Radovljico.

— Zopet dva mlina v Soški dolini v tujih rokah! Pred kratkim smo poročali, da je prišel neki mlin v Desklah v tuje roke, danes moramo poročati, da sta prišla zopet dva mlina v Soški dolini v tuje roke; in sicer dva mlina pri Sv. Luciji na mostu. Če pojde tako naprej, potem skrbijo Slovenci sami prav lepo za naseljevanje tujecev med nami!

— Veteranska veselica. Iz Črnuč se nam piše: Dne 1. julija, to je minulo nedeljo, je napravilo pri nas vojaško veteransko društvo za ljubljansko okolico veliko ljudsko veselico. Sešlo se je gotovo domačin in sosednih ljubljancev okoli 800 do 1000. Vabljen je že prijeten prostor, kjer se je vršila veselica, mali, nekoliko obraščeni griček, lastnina g. Lukmanove, tik velike ceste, odkoder je lep pogled na Ljubljano, na večer čarobno razsvetljen. Slavnostni govornik gospod Ivan. Cerar je obširno a zanimivo opisaval hrabrost slovenskih mladeničev, kateri je temelj postavil v domači vzgoji in v šoli. Vojaška godba, 30 mož domačega 27. pešpolka ljubljanskega, je brezplačno dala sijaj vsi veselosti do poznega večera. Vlovalo se je nekaj lepih dobrot pri tomboli, katere so darovali ljubljanci in domačini. Radi točne potrebe mrzlih jedil, gorke kave, zabave pri plesu in godbe vršilo se je vse pri ti veselici v popolno zadovoljstvo obilnega občinstva, katero se je enako mirno in zadovoljno v poznih večernih urah razšlo na svoje domove. Da se je ta ljudska veselica izvršila v toliko zadovoljnost obilnih gostov, gre hvala posebno pripravljalnemu odboru: načelniku veteranskega društva na Ježici gospodu Rudolfu Zibertu, posestniku na Črnučah, gg. Jožetu Dobravec, Francetu Jerko, mizarskemu mojstru, in Peteru Lampiču, krojaču.

— 25letnica gasilnega društva v St. Jerneju. V nedeljo, dne 1. t. m., je praznovalo vrlo gasilno društvo v St. Jerneju na izredno lep in sijajen način slavlje svojega 25letnega obstoja. Slavlja se je udeležilo do osem bratskih društev po svojih deputacijah. Opazili smo deputacije iz Ljubljane, burno pozdravljeno, dalje iz Novega mesta, Toplice, Kostanjevice, Orechovce, Krškega, Mokronoga itd. — Slavljenici so se udeležili slovesne svete maše pod milim nebom; č. g. župnik je v vznesenih besedah naglašal visoki pomen gasilnega društva ter vzbujal med društveniki ljubezen in vnemo do tega požrtvovalnega poklica. Opoldne je bil banket pri gospodu Recelju v znani Zagorčevi gostilni, katerega se je udeležilo mnogobrojno število povabljenih in med katerim se je izrekla marsikatera beseda čvrstega navdušenja. Nato je bil ob 3. uri koncert, h kateremu je prišlo mnogo občinstva iz bližnjih in daljnih krajev; častno je bilo zastopano Novo mesto. Omeniti treba še, da se je po maši dopolne vršilo defiliranje pred občinsko hišo, kjer je gospod župan v ginjenih besedah nazdravil hrabre junake-vojake v požrtvovalni službi človekoljubja; gospod kaplan se je dotaknil tudi škandalov, s katerim je Ljubljana »počastila« slovenske bojevnike, junake iz kustočne bitke. Vrlo gasilno društvo v St. Jerneju pa Bog ohrani še mnogo let!

— Prememba v lekarnah. Lekarno Sladovičeve v Novem mestu je kupil gospod Karol Andrijač iz Bakra; dosedanj lekarnar gospod Josip Matkovič je kupil lekarno sv. Cirila in Metoda v Karlovcu. Menjava se izvrši s 1. januarjem.

Ljubljanske novice.

lj Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov ima v nedeljo, dne 8. julija, ob 7. uri na Rožniku sveto mašo, pri kateri poje društveni pevski zbor.

ljVojaška vest. Major generalnega štaba, dr. Baroff, mudil se je včeraj s 12 oficirji generalnega štaba v Ljubljani ter stanoval v hotelu »Union«.

lj Osebn vest. G. Leon Funtek, sin g. prof. Funtk je pod izbornimi pogoji pozvan kot soloviolinist k filharmonični družbi v Helsing fors.

lj Namestu norca zaprli zdravega. Priobčili smo nedavno poslano nam notico, da so v deželni blaznici namestu blaznega človeka prišli zdravega moža, ki je blaznega tja pripeljal. V poslani nam notici pa ni bilo omenjeno, da imajo v deželni blaznici blaznega portirja, ki je vsa stvar tako premeteno zmedel. Od deželnega zavoda je to naravnost škandal, da ima za portirja bolnega človeka samo iz edinega vzroka, da ni treba plačati sposobne moči. Seve pri tem se ne misli tako daleč, kako lahko tak portir provzroči veliko nesrečo. Tudi v deželni bolnišnici so imeli še nedavno po zaslugi tudi ne čisto pametnega dr. Bleiweisa blaznega slugo, dokler se reže ni ponesrečil, ker se ni nanj tako pazilo, kakor bi se moralo paziti na bolnega moža. Proti takim razmeram moramo v korist splošne javnosti odločno protestirati in pričakujemo od deželnega odbora, da bo imel več razsodnosti, nego dr. Bleiweis. Sicer pa mora biti tudi stvar deželnega zbora, nekoliko poseči v gospodarstvo pri deželnih dobrodelnih zavodih.

lj Vedeževalka. Kdo naj veruje, da smo v dobi prosvetljenosti, ko vsak dan romajo iz Ljubljane v Sp. Šiško razni inteligentni individui k neki babnici, da jim najmanj za par desetice prorokuje na karte o njihovih bodoči sreči. Pravijo, da se ji ta obrt kar najbolje obnaša. Manj kot 10 K ne spravlja po navadi vsak večer v svojo »nogovico«. Pač bi ne bilo najmanjše zaslužnje naših naprednjakov, da pouče vsaj v tem oziru svojo inteligenco, potem se jim vsaj ne bo moglo reči: Izvlecite preje bruno iz svojega očesa, kakor pa smet iz sosedovega, kadar očitajo drugim mračnijaštvo. Zakaj ravno iz njihovih krogov se zbirajo največji zakladi tem sleparjem. — Po pravici: Več luči!

lj Posebne vrste stražnika ima Resljeva cesta. Neki gospod, stanujoč na Resljevi cesti št. 12, pušča vedno svojega velikega psa zunaj na cesti. Pes ondi laja celo noč ali pa leži na cesti ter straši ljudi, ki morajo ondi ponoči mimo. V nekaterih mestih letajo po noči okoli policijsko dirilni psi, ker pa ta pes nima niti pojma o kakih policijskih službi, bi njegov gospodar prav storil, da ga vzame seboj na svoje stanovanje, kajti po noči le nadleguje celo okolico.

lj Preselitev pisarne. Pisarna tukajšnjega glavnega zastopništva c. kr. priv. zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu se je preselila danes iz hiše V. Seunikovih dedičev, Gradišče št. 4, v kateri se je nahajala nad 60 let, v lastno hišo, ki jo je družba kupila pred kratkim od lekarnarja g. Mayr-ja, na Marijinem trgu in sicer v prvo nadstropje. V to svrhu se je poslopie primerno adaptiralo.

lj Pesnik Simon Gregorčič je bil predvčerajšnjim v Ljubljani. Včeraj se je vrnil v Gorico.

lj Prikritje najdenine. Predvčerajšnjim je pozabil pred blagajno za oddajo blaga na Južnem kolodvoru prevoznik Klemenčič denarnico, v kateri je imel do 90 K denarja. Denarnico je našel nek hlapec, kateri pravi, da je denarnico oddal nekemu kolesarju, ki se je pripeljal za njim in mu rekel, da je denarnico on izgubil. Ker je hlapec sumljiv da je najdenino prikril, ga je policija prišla in izročila sodišču.

lj Nova iznajdba našega rojaka. Opozarjamo na tozadevni inerat o prireditvi ki bo v soboto dne 7. julija v veliki dvorani »Mestnega doma«. Dva glasovirna igralca bodeta popolnoma nadomestila godbo na lok.

lj S črevljarskim nožem se zabodel v prsa. Včeraj se je zabodel v pijanosti s črevljarskim nožem v prsa črevljar Peksa, znani operater »kurjih očes«. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnico. Med potjo je blede: »Moja stara mi je umrla in jaz sem se zabodel.« Vzrok, da se je Peksi tako zmešalo, je menda tudi spor s hčerjo, na katero je upil: »Mici, vidiš mojo kri!« Peksa je nevarno ranjen.

lj Mestna mlekarja je prodala meseca junija 41.697 litrov mleka.

lj Vse tri stojnice za prodajo govejega mesa se nahajajo odslej ob Mahrovji hiši.

lj Hrvaško - mažarska ciganska družba »Orao« bo v soboto večer in v nedeljo dopoldne nastopila v Góški pivnici, v nedeljo popoldne pa na zelenem hribu. Vstopnina prosta.

lj Tatvina. Hlapcu Jožetu Grebencu je bilo danes ponoči iz hleva na Radeckega cesti pokradene za 36 kron obleke, hlapcu Ljudevitu Inglicu pa za 56 kron. Tat je neznan.

lj Nesreča na državnem kolodvoru. Včeraj je prišel na Rudolfovem kolodvoru pod stroj železniški uslužbenec Hribar, kateremu je odtrgalo obe roki. Nesrečnega so peljali z rešilnim vozom v deželno bolnico.

lj Dober sin. 19letni Ivan Luštrek iz Goricanov je ukradel svoji materi Tereziji Luštrekovi hranilno knjižico z vlogo 400 kron. Ko je prišel v Ljubljano, je naprosil mestnega zidarja Franca Lenca, naj gre v »Ljudsko posojilnico« in naj dvigne vse denar za kar mu je obljubil 20 kron. Lencu se je pa stvar zdela sumljiva in je stvar ovalil policiji, ki je fanta prišla. Luštrek je tatvino takoj priznal in izpovedal da je na to knjižico že prej enkrat dvignil 250 kron po nekem hlapcu, kateremu je dal za trud 10 kron.

lj Ruska gugalnica (tv. Singer Co., del. dr. šivalnih strojev v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 4) priredi samo malo časa v svojih prostorih zelo zanimanja vredno razstavo ruske gugalnice opremljene z štirimi navrhnimi deli šivalnega stroja z sijajno razsvetljavo (barv. elekt. lučice) in z električno gonilno močjo. Nudi se vsakemu jako ugodna prilika si to zanimivo prireditev ogledati, toda le malo časa.

Književnost in umetnost.

*** Cankar v ruščini.** Urednik petrograjskega dnevnika »Novoje Vremja« je prosil nekoga na Dunaju bivajočega Rusa, znanega publicista, da bi posredoval pri Cankarju, da napiše nekaj podlistkov za imenovani list. Kolkor nam je znano, bi bil to prvi slovenski beletrist, ki bi stopil pred rusko občinstvo.

Razne stvari.

Poročnik morilec in samomorilec. V Iglavi je poročnik 81. pešpolka Ervin Ruard ustrelil svojo ljubo in sebe, ker so bile proti njuni zakonski združitvi nepremagljive ovire. Ervin Ruard je menda iz znane rodbine Ruard, katere last je bil nekaj bleški grad.

Torpedovke in olje. Angleška admirali-teta bo vse torpedovke priredila tako, da se bodo kurile z oljem in da zato ne bo treba več premoga.

Kolera divja v mestu Manila in v okolici. Od 47 obolelih oseb je umrlo 41 oseb.

Obraznava proti morilkama Zeller. Včeraj se je nadaljevala obraznava. O sestri Frideriki Zeller se je dognalo, da je zadnji čas jako lahko mišljeno živela. Friderika Zeller je včeraj izjavila, da je Mayerjevo umorila v globini. Predsednik: Kako se je to zgodilo; ali nam tega ne morete povedati? — Friderika Zeller (vije roke): Ne, gospod dvorni svetnik, tega ne morem. (Glasno zaihti.) To je preveč. — Predsednik: Če o tem molčite, mora ostati sum na vaši sestri. Kaj ne? — Friderika Zeller molči. — Predsednik (počasno): Morda igrata vlogo drogov, ki sta ležala preko truplo? — Friderika Zeller molči. — Predsednik: Lahko si je misliti, čemu sta služila drogov. Povejte vendar! — Friderika Zeller (proseče): Ne, gospod dvorni svetnik. Oprostite! — Friderika Zeller počasi sede, zakrije obraz z rokami in prične jokati. — Dr. Herzberg: Vi, Frici, jaz ne maram, da bi se vpirizirale tukaj dramatične scene, ker se zgodi tako dovolj dram v tej dvorani. Povejte, Frici, če lahko istotako, kakor ste prisegli pri spominu na svojo mater, prisežete, da Mici ni bila v kotlini. — Friderika Zeller: Jaz ne morem ničesar drugega povedati. Prisegam pri spominu na svojo pokojno mater, da Mici ni bila poleg. — Državni pravdnik: Ali ste bili sami v kotlini? — Friderika Zeller: Oprostite, gospod državni pravdnik! (Joče.) — Državni pravdnik: Stvar si je mogoče torej samo tako predstavljati, da vam je sestra pomagala prenesti truplo umorjene? Predsednik (Frideriki Zeller): Ali razumete vprašanje državnega pravdnika? — Friderika Zeller molči. — Dr. Herzberg-Fränkeli: Prosim vas, Frici, če ni bila Mici v kotlini, potem je morala biti navzoča neka tretja oseba. Ali nečete izjaviti? — Friderika Zeller: Prosim, gospod državni pravdnik, jaz sem dejanje priznala; sodite me. Nočem pa izdati to, kar mi je najljubše in zadnje, kar mi preostaja. — Državni pravdnik (ostro): Kaj naj bi to bilo? — Friderika Zeller tišči brez odgovora robec na obraz. — Predsednik: Iz vsega je razvidno, da ena sama ženska ni mogla prenesti trupla. Vi ste prisegli pri spominu na svojo pokojno mater, da ni bilo vaše sestre poleg. V predpreiskavi pa ste pisali pismo sledeče vsebine: »... in če bi morala tui krivo priseči!« — Friderika Zeller: Ah, jaz ne morem govoriti. — Nastopijo priče: Priča Grimme iz Dunaja izrecno trdi, da je bila 24. januarja in 25. januarja predpoldne na Dunaju s Prohasko skupaj. 24. januarja je preddan umora, in 25. januarja se je okrog poldne umor izvršil. — Državni pravdnik Frideriki Zeller: Mi smo tukaj, da vse pojasnimo, ne pa da govorimo in ugankah. Jaz se ne morem posluževati zagonetk. Vi niste rekli, da ste bil v kotlini sami. Govorili ste o neki tretji osebi, z druge strani ste prisegli pri spominu na svojo mater, da vaše sestre Mici ni bilo poleg. Tako nam preostaje samo eno: **ta tretja oseba je bil Prohaska.** Njemu je bilo docela lahko priti iz Dunaja čez Reichenau in Gscheid v Raxental in tam skupno z vami izvršiti umor. No, kakor je izpovedala sedaj priča, ni mogel biti to on, kajti kakor ste sami čuli, Prohaska je govoril na dan vašega od-potovanja s pričo in tudi drugi dan baš malo pred kritičnim časom, ko se je izvršil umor. Jaz vas na to opozarjam! Kaj pravite vi nato? — Friderika molči. — Dr. Hutter: Jaz hočem svoji klientki pomagati. Rekla je, da zdaj ne more govoriti. Jaz sem tudi po prisegi vezan. Brez dvoma je, da se Prohaska ni udeležil umora. — Državni pravdnik: Če izključujete sestro in govorite o tretji osebi, potem je najbližji Prohaska. — Friderika (vznemirjeno): Kaj sem jaz izrecno govorila o tretji osebi? — Dr. Herzberg še enkrat ponavlja prisego Friderike Zeller, da Mici ni bila v kotlini in se zahvali državnemu pravdniku, češ, da je misel o sodelovanju Prohaske res lojalno odstranil s sveta. Priča kočar Beyer iz Raxna pravi, da je videl Frideriko in Mizi Zeller v času po umoru dne 25. januarja ob 5. uri popoldne pri mostu, ko sta si čedili obleki in je Friderika rekla Mici: Ali si že gotova? — Predsednik Mici Zeller: Sumljivo je da ste dalje časa rabila da ste ocedila od snega, nego Friderika. Lahko se tako misli da ste pomagali Frideriki v votlini. — Zagovornik Mici Zeller: V času ko je Friderika izvršila umor, je Mici klečala ob križu na poti in molila ... Onda je bilo mnogo snega. — Priča Bayer še izjavi, da sta Friderika in Mici Zeller, ki sta prej ko sta šle z Mayerjevo imeli klobuke, in zamenjali potem klobuka z rutama. — Priča Julijana Spörer z Dunaja, pri kateri sta Mici Zeller in Mayerjeva stanovali, pravi, da Mici po cele noči ni bilo domov, Mayerjeva je bila pa že ob 8. uri zvečer v postelji. — Obraznava bo vsakokor končana že v petek, ker je za soboto raz-

pisana neka druga obravnava. V celi obravnavi bo zaslišanih 190 prič. Danes se vrši senzacionalno zaslišanje dunajskega policijskega svetnika Stukarta in ženina Friderike Zeller opernega pevca Prohaske. Iz Ljubnega se nam brzojavlja: **Danes je Friderika Zeller izjavila:** »Jaz samo vem, da sem davila in klala. Podrobnosti se ne spominjam. Obžalujem dejanje«. Danes je bil zaslišan dunajski policijski svetnik Stukart, ki je rekel, da bi Prohaska ne bil puščen na svobodi, ako bi bil prej vedel, da je bil Prohaska že kaznovan radi sleparije in tatvine, ter da je skrajno lahkomislno živel. Predsednik: »Ali je Prohaska norel za ženskami«. Priča: Jaz bi se poslužil drugega izraza, pa bi bil potem tožen radi razžaljenja časti. Z velikim zanimanjem se pričakuje zaslišanje Prohaske, ki je s svojim čudnim vedenjem vedno bolj sumljiv.

Življenje pri obglavljenju. Pri nekem obglavljenju je opazoval dr. Beaurieux sledečo zelo zanimivo prikazen: Veke in ustnice obglavljenca so se gibale približno pet do šest sekund. Ko je to gibanje prenehalo in ko so veke, kakor pri vsakem umirajočem človeku, pokrile polovico očesa, je poklical dr. Beaurieux na glas ime obglavljenca. Takoj so se počasi vzdignile veke, oči so ostro gledale Beaurieuxa in zenice so se skrčile. Cez nekaj sekund so zopet počasi padle veke. Celi prizor se je ponovil, ko je Beaurieux vdrugi poklical obglavljenca po imenu. Komaj pri tretjem klicu so ostali očesi neizpremenjeni. Vse je trajalo 25 do 30 sekund. Iz tega sklepa Beaurieux, da deluje vid in sluh še 25 do 30 sekund pri obglavljenju.

Neznano človeško plemo. Gubernator britske Nove Gvineje je na svojem potovanju naletel v nepristopnih močvirnih pokrajinah na dosedaj neznano človeško plemo ki je vsled strahu pred bojaželjnimi divjaki zbežalo v najgršje dele otoka. Žive v močvirjih in kalužah ter večinoma celo življenje prečepe v malih čolnih, ki si jih izdelujejo iz drevesnih debel. Vsled neprestanega sedenja in veslanja so jim roke zrasle zelo dolge, a noge so v spodnjem delu popolnoma skrivljene. Ako stoje ali stopajo, jim je težiče celega trupa na petah. Boječji a so tako, da se je gubernatorju z velikim trudom posrečilo videti par teh čudnih eksemplarov.

Kresovi na čast sv. Cirila in Metoda

so bili letos tudi na Kranjskem jako številni. Z ljubljanskega grada se je videlo posebno mnogo kresov v kamniški okolici. Okoli Domžal je gorelo nešteto kresov. V Domžalah in Mengšu sta svirali godbi. Tudi ljubljanska okolica je bila častno zastopana. Na Golovcu sta gorela dva kresova. Na Kodeljevem pri delavskih hišah je bil ves grič v žarnicah. Čast možem ki so to priredili! Iz Suhorja se nam brzojavlja: Sinoči je gorel velik kres pred župno cerkvijo v čast sv. Cirila in Metoda. Občinstva se je bilo dokaj zbralo, pevci so pod vodstvom g. nadučitelja Perkota zapeli več slovanskih pesmi. Navdušenje je bilo veliko. Živela zavednost!

Telefonska in brzojavna poročila.

DOPOLNILNA DRŽAVNOZBORSKA VOLITEV NA SPODNJEM ŠTAJERSKEM.

Celje, 5. julija. Na današnjem zaupnem shodu spodnještajerskih Slovencev je bil po daljši debati soglasno proglašen za kandidata na Berksovo mesto sod. nadsvetnik V o v š e k iz Maribora, v katerega se je »Narod« pred dnevi srdito zaletel. Sprejeta je bila resolucija za pomnožitev slovenskih mandatov na Štajerskem in Koroškem, ki se dopošlje vsem listom.

NEMŠKI MANDAT NA KRANJSKEM.

Dunaj, 5. julija. »Neues Wiener Tagblatt« poroča: Pogajanja poslanca Wastiana, ki je bil od nemških poslancev pooblaščen, z dr. Šusteršičem so ostala brezuspešna. Dr. Šusteršič je najodločneje izjavil, da Slovenci ne morejo pritrčiti nemškemu mandatu na Kranjskem, najmanj pa pod pogojem, da bi zanj dobili kak nov slovenski mandat na Kranjskem. Edina podlaga bi bila v tej smeri, da se resumiira sklep o štajerskih mandatih in da se dá Slovincem na Štajerskem še en mandat. Wastian je dr. Šusteršiču izjavljal, da Slovenci po volilni reformi največ pridobe in da morajo zahtevati kočevski mandat, ako nočejo, da bi se razbila vsa volilna reforma. Dr. Šusteršič je odločno ostal pri svoji izjavi.

Wastian bo danes popoldne poročal ostalim nemškim poslancem. Italijani menda hočejo glasovati za kočevski mandat. Gotovo pa še ni, ako bo sprejet. Ako bi glasovali zanj Italijani, nemški kršč. socialci in konservativci, bi bila taka večina, kot je bila pri Štajerski.

SRBIJA IN AVSTRIJA. — CARINSKI BOJ.

Dunaj, 5. julija. Danes je v avstrijski delegaciji odgovoril Goluchowski na interpelacijo Silvestra in dejal, da so srbski pogoji nevsprejemljivi. Delegacija je sprejela nato vojni ordinarij in razpravlja o okupacijskem kreditu.

Dunaj, 5. julija. Goluchowski se je danes izjavil: Odgovor Srbije smo dobili šele včeraj zvečer in bomo zastopniki avstrijske in ogrske vlade se mogli o tem šele jutri odločiti. Odgovor je nezadosten in nas ne bo zadovoljil ter ostane skoro gotovo pri brezpodoben položaju. Tudi glede naročbe topov Srbija ne da nobene gotove izjave. Minister mnenja, da se provizorij ne bo sklenil.

Belgrad, 5. julija. V seji ministrskega sveta, v kateri se je šlo za ultimatum srbske

vlade avstrijski vladi, je bilo mnogo prepira med ministri. Štirje ministri so priporočali, naj Srbija odneha. Justični minister je izjavil, da bi bil gospodarski boj Srbije brezuspešen in da bi bila Srbija ruinirana. Vojni minister Tutnik je izjavil, da je vsa srbska armada proti naročbi brzostrelnih topov na Francoskem. Finančni minister je izjavil, da Srbija brez naročila topov na Francoskem ondi ne dobi pričakovanega posojila. Končno so podali ministri Jovanovič, Putnik in Vesnić demisijo.

Belgrad, 5. julija. Carinski boj se je začel. Dunajska vlada je prepovedala izvoz srbske živine. Trgovinska pogajanja z drugimi državami so se takoj pričela. Srbski carinski uradi zahtevajo od avstrijskega uvoza avtonomni tarif.

TRG. MINISTER V TRSTU.

Dunaj, 5. julija. Trg. minister Foit se poda prihodnje dni v Trst proučit zgradbe v trški luki.

ČEŠKA KRED. BANKA V NEVARNOSTI.

Praga, 5. julija. Češka posojilnica in kreditna banka je prišla v denarne zadrege vsled napačnega bilanciranja. Nedostaja 300 tisoč kron.

SENZACIJONELNE VESTI IZ RUSIJE.

Peterburg, 5. julija. Jermulovu je poverjena sestava kabineta.

Peterburg, 5. julija. Admiral Roždestvenskij je pred vojnim sodiščem izjavil, da je kriv in je prosil, naj se mu odmeri najvišja kazen.

Moskva, 5. julija. Na mestnega glavarja generalnega majorja Reinbocka je bil izvršen atentat. Podrobnosti se še ne ve.

REVOLUCIJA V VLADIVOSTOKU.

Vladivostok, 5. julija. Vsa tukajšnja ruska garnizija se je uprla. Vojaki hodijo počoč revolucionarne pesmi po mestu.

Darovi.

Darovi poslani našemu uredništvu:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Frančišek Ozvatič, kaplan pri Veliki Nedelji, nabral na gostiji Kukovec-Rajh 7 K; preč. gosp. Martin Ulčnik, župnik v Doliču p. Mislinja, 5 K; katoliški narodni dijaki 8 K.

Za pogorelce v Starem trgu: Zbirka župljanov v Štangi 7 K; č. g. Saje, župnik v Štangi 5 kron.

Za šolo pri Sv. Jakobu na Koroškem. Č. g. Martin Ulčnik, župnik v Doliču 5 K.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Obabe	Padavina v 24. urah v mm
4 9. sveč.	737.7	18.2	sl. jzab	jasno	0.0
7. s.jutr.	736.2	16.3	sl. svzh.	del. jasno	
5 2. pop.	734.6	24.2	sr. jzab.	*	

Srednja včerašnja temp. 19.6°, norm. 19.3°.

Vajenca

sprejme takoj večja trgovina mešanega blaga na Dolenjskem.

Ponudbe pod „A. B. 100“ na upravnishstvo „Slovenca“. 1476 5-2

949 19 se dobé le pri

SINGER Ko.

akc. družba za šivalne stroje
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta.

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom „izvirne Singerje“. Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki „izvirni Singerjevi stroji“ k večjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kakega poročstva, niti doposlati posamnih delov.

Oddá se, oziroma prodá
dobro obiskana

trgovina,

4 tisoč kron prometa mesečno, v lepem kraju na **Gorenjskem**, blizu **tovarn**, radi prevzetja drugega podjetja. 1503 3-1

Ponudbe pod „dobra trgovina“ na upravnishstvo „Slovenca“.

V soboto, dne 7. julija 1906, v veliki d orani „Mestnega doma“ ! Umetniško proizvajanje!

na glasovirju — edinem godbenem instrumentu te vrste na vsem svetu, ki ga je izumil gosp. **Janez Bajde**. Dva glasovirna igralca namodestita popolnoma godbo na lok. Glasovir ima dve klaviaturi, dvanajst godalnih instrumentov, in sicer: violine, viol, celo in bas; 73 lokov, ter ima vsaka tipka lok brez kovca iz prave konjske žime. Koncert proizvajata izumiteljeva sinova Ludovik in Rudolf Bajde.

Začetek ob pol 9. uri zvečer.

Vstopnina: Sedeži I. in II. vrste 3 K, III., IV. in V. vrste 2 K, naslednji sedeži po 1 K, stojišča 40 vinarjev. — Predprodaja vstopnic v c. kr. glavni tobačni trafiki na Glavnem trgu in v trafiki (Sešarek) v Selenburgovih ulicah.

Spored:

1. K. M. pl. Weber: „Peter Schmolli“ (uvertura), četveročno.
2. Emil Waldteufel: „Moje sanje“ (mon rêve).
3. J. Haydn: Arija iz oratorija „Stvarjenje“ (tenor-solo), poje g. Ludovik Bajde.
4. K. M. pl. Weber: „Abu Hassan“ (uvertura), četveročno.
- Izpremema!** Note za orgle se uporabijo za godbo na lok.
5. Chr. H. Rinck: a) Preludij za polne orgle. b) Kraček prel. za orgle in violino.
6. A. Foerster: „Tretja solza“ (tenor-solo).
7. K. M. pl. Weber: „Preciosa“ (uvertura), četveročno.
8. F. S. Vilhar: „Mornar“ (prestavljeno iz basa v tenor-solo za kvinto višje).
9. Koračnica. 1480 3-1

V blagohotno pozornost!

Da je ta godbeni instrument res najimenitnejši instrument na tipke, pričajo laskave pohvale raznih umetnikov in mojstrov glasbe. Raditega so uljudno vabljeni vsi prijatelji umetnosti in godbe k proizvajanju na glasovirju, ki ga je izumil — naš rojak!

Enonadstropna hiša

obstoječa iz 8 stanovanj, z obsežnim vrtom, pripravna za vrtnarja, mesarja ali izvoščeka, se **prodá** iz proste roke pod ugodnimi pogoji. 15.5 4-1

Več se poizvê v upravnishstvu „Slovenca“.

800 hektolitrov domačega vina

belega, letnika 1903, 1904 in 1905, **prodá** po ceni od 25 K do 45 K hektoliter, postavljeno na železnico Zabok ali Rogatec 1464 3-1
J. TOMBOSKO v Pregradi, vla R-gatec.

Najeti želi

mala družinica obstoječa iz treh oseb **čisto sobo** ali **malo stanovanje** z opravo in perilom v privatni hiši s senčnim vrtom, v obližju železniške postaje in dobre gostilne. Eventuelno tudi s brano. Prednost ima **Gorenjska**. 1502 3-1

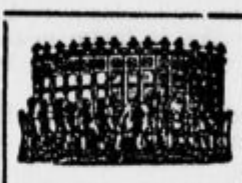
Ponudbe z zahtevano ceno sprejem. upravnišstvo „Slovenca“ pod znakom „J. M. Dunajski“.

Naprodaj je dobro vpeljana

pekarija

s **špecerijsko prodajalno v Medvodah** v bližini tovarn in tik glavne ceste. Plačilni pogoji jako ugodni. Izvê se pri **Francu Jarcu** posestniku v Medvodah. 1506 3-1

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
pod „Narodno kavarno“.

—O— 1498

Od 1. do vštévši 7. Julija 1906:

Zanimivosti Istre.

Ustanovljena leta 1834.

C. kr. priv. občna

Ustanovljena leta 1834.

zavarovalnica

Assicurazioni Generali

v Trstu

Jamstveni zaklad nad 270 milijonov K.

Pisarna glavnega zastopništva za Kranjsko, katera se je nahajala že nad 60 let v hiši **V. Seunigovih dedičev v Ljubljani, Gradišče šte. 4,** se je preselila z današnjim dnevom v **lastno hišo na**

Marijin trg

nasproti Frančiš. cerkve tik Prešernovega spomenika

(preje last gosp. lekarnarja Mayr-ja)

in je tu nastanjena v prvem nadstropju. Vhod iz **Sv. Petra ceste šte. 2 in Sv. Petra nasipa šte. 1.** 1504 3-1

Ljubljana, dne 5. julija 1906.

Glavni zastop za Kranjsko
c. kr. priv. občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu.

Obrtna reforma.

Dunaj, 2. julija.

Prve dni junija je zbornica pričela drugo branje obrtne novele. Razprava je bila opetovano pretrgana zaradi nujnih stvari, in tako je zbornica po treh tednih rešila komaj tretjino jako obsirnega zakona. Ker sem lani sproti poročal o razpravah v odseku, naj sedaj zadoščajo bistvene stvari.

Razdelitev obrtov.

Nihče ni trdil in ne more trditi, da je nova obrtna reforma vzor, ki si ga moreta želeli rokodelci in mali obrtniki. Ravnotako pa tudi priznavajo najodločnejši zagovorniki popolne in temeljite obrtne reforme, da sedaj ni mogoče več doseči. Obrtni odsek je imel lani dolge in hude boje z vlado, ki se je odločno upirala raznim izpremembam vladnega načrta. Vladni zastopniki so opetovano naglašali v odseku, da zakon ne bo potrjen, ako odsek ne odneha s svojimi zahtevami. Večina odseka, ki je odločno zagovarjala stališče malih obrtnikov, je bila v največji zadregi. Ako ne odneha, je obrtna reforma pokopana vsaj za nekaj let; ako pa odneha, očitali ji bodo obrtniki, da ne zastopa njihovih koristi. Po dolgih pogajanjih, ki so bila končana še le 5. januarja 1906, je bil med vlado in odsekom sklenjen kompromis. S tem kompromisom ni vlada zadovoljna, ker je končno le morala odobriti več izprememb; pa tudi odsek ni zadovoljen, ker je moral vladi odjenjati v raznih točkah. Brez kompromisa pa je bila obrtna reforma izključena. Toliko v pojasnilo tistim krogom, ki »bona aut, mala fide« očitajo odseku in posameznim članom, da niso storili svoje dolžnosti.

Ze pri 1. paragrafu so se oglašali mnogi govorniki, ki so tri seje mrcvarili politična ključeta. Najnadležnejši so vedno juristi, ki hočejo več vedeti, nego praktični obrtniki. Tako n. pr. paragraf 1. obsega razdelitev obrtov, in sicer v proste, rokodelske in dopuščane (koncesionirane) obrte. Dosedaj je vlada določala rokodelske obrte le z naredbami. Zadnja naredba z dne 24. septembra 1905, št. 152, našteje 54 rokodelskih obrtov. Odsek pa je sklenil, naj se ti obrti naštejejo imenoma v § 1. zakona zaradi boljše preglednosti. Ze s to določbo mnogi niso zadovoljni. Enim je ta vrsta prekratka, češ, da ne obsega vseh obrtov; drugim je vrsta predolga, češ, da sega že v prosto veleobrt in industrijo. Pa jim ustrezi, če jim moreš.

Mnogi so si ubijali glavo v vprašanju, kaj je »tovarna«. Prave meje med pojmom »tovarna« in »mali obrt« sploh ni mogoče določiti. Dr. Sobotka je n. pr. predlagal tole definicijo: »Tovarna je podjetje v zaprtem prostoru, kjer dela najmanj 50 pomožnih delavcev, ki imajo drugod svoja stanovanja, in sicer s stroji.«

Ta definicija šepa na vseh štirih nogah. Opeka rna n. pr. je tovarna, dasi delavci ne delajo v zaprtem prostoru med štirimi stenami. Isto velja o tovarnah za cement. Dalje je tudi nemogoče določiti, da je podjetje tovarna, ako ima 50 delavcev. Saj so mnoge tovarne tudi z manj ko 50 delavci. Končno tudi vsi obrtni pomočniki ne stanujejo pri delodajalcu, in strojev vendar ne moremo prepovedati obrtnikom. Nasprotno, le želeli moramo, da si obrtniki s stroji olajšajo delo in konkurenco z industrijo.

Zbornica je tudi odklonila označeni predlog ter prepustila deželni vladi, da zasliši trg in obrtno zbornico ter dotične zadruge. Ti faktori naj razsodijo po krajevnih razmerah, ali je kako obrtno podjetje tovarniško ali rokodelsko.

Dr. Heilinger je zahteval, naj se fotografira uvrste med rokodelske obrte. Ker fotografiji sami niso edini v tem vprašanju, je zbornica odklonila predlog. Istotako je zbornica odklonila predlog dr. Sobotke, da bi »izdelovalci čevljarjskih kopit«, »stekavce platna in sukna« ter »vrtnarje« uvrstili med rokodelske obrti.

Pravne osebe.

Paragraf 3. določa, da morejo tudi pravne osebe izvrševati obrte, ako imajo usposobljenega poslovodjo. Tudi ta paragraf mnogim ne ugaja. Tako je dr. Heilinger predlagal, naj se črta določba, da bi pravne osebe smele izvrševati obrt. S strogo rokodelskega stališča je ta zahteva opravičena, ne pa s splošnega. Dosedaj bi moral dr. Heilinger zahtevati od dunajskega župana, da zapre mestne klavnice in prodajalnice mesa, pa tudi mestno klet, ki dela veliko konkurenco dunajskim gostilničarjem. Tako bi morala država prodati vse tovarne, n. pr. v Idriji, ko bi hoteli strogo izvajati Heilingerjevo načelo. Zbornica je odklonila Heilingerjev predlog.

Štajerske novice.

Š Nova stranka na Štajerskem. Prejeli smo sledeči dopis: Celjska »Domovina« igra že zopet vlogo zahrbitne intrigantije. Ni še dolgo od tega, ko je sama obetala, da se vrši na Štajerskem važen preobrat ter dokazovala, da je tak preobrat nujno potreben. To je bil preludij k temu, kar je čez nekaj dni »Slov. Narod« zaigral, ko je prinesel oklice za novo slovensko stranko na Štajerskem, ki se naj bi imenovala »Čista slovenska stranka«. Komur so celjske razmere znane, ve dobro, da prihajata preludij »Domovine« in glavna igra »Slov. Naroda« iz istega vira, ki ni daleč od urednika »Domovine« Vekoslava Spindler. Sedaj pa pride »Domovina« in v svoji številki od 30. junija napada »Slov. Narod« zaradi oklica za »Čisto slovensko stranko«. Najprej sem pogledal, če je še podpisan kot urednik »Čisti« Spindler in ko sem to našel, sem se čudil njegovemu zatajevanju, v kojem pusti pri-

občevati take napade na svoje institucije. — In zopet je začela »Domovina« zavijati svoje oči ter pobožno klicati na složno delo! Ali niste vedeli za složno delo že ob volitvah? Vam je bilo treba takrat intrigirati — proti oficijelnemu slovenskemu kandidatu? Vam je bilo treba blati katoliške duhovnike, zlasti dr. Žitnika? Seveda sedaj, ko ste uvideli svojo onemoglost in našo premoč, kličete na složno, toda če bi bilo razmerje med Vami in nami nasprotno, če bi imel naš kandidat 2000, Vaš pa 19.000 glasov, potem bi »klerikalcev« ne pozivljali k slogi, ampak pritisnili bi jih ob zid, kar bi se dalo. Prej ste obetali važen preobrat, a ker se Vam ta ni posrečil, zavijate farizejsko, naj bo preobrat v tem, da Vas nasprotni časniki puste pri miru. Če ste res na tak preobrat mislili, zakaj niste tega takoj povedali! Takrat ste nam obljubljali preobrat brez nas in proti nam, sedaj ga pa hočete z nami. Mi vam na to nimamo odgovoriti drugega, kot: Proč z liberalizmom, proč z duhovnom in cerkvi sovražno zahrbitno politiko, proč z »Narodom«, potem gremo skupaj, — sicer ne! Dokler boste pa podporniki »Naroda«, dokler boste zahrbitno zabavljali čez črno sukno in grdili duhovščino bodisi slovensko ali špansko, ste v naših očeh to, kar pove beseda »Narodovec«! Ti so pa največji sovražniki slovenskega rodu, zato je z njimi nemogoče skupen narodni boj. Sicer pa čakamo 20. julij, katerega je označil »Narod« kot termin za oglašanje v novo stranko. Bomo videli, koliko je pravzaprav liberalnih »Narodovih« junakov na Štajerskem.

Š Ustanovni občni zbor »Slovenskega trgovskega društva v Celju«. O tem zborovanju se nam poroča: Ko tačasni predsednik pripravljalega odbora g. Kramaršič pozdravi navzoče zborovalce, katerih je bilo približno 100 in ki so prišli iz Celja, Ljubljane, Trbovelj, Laškega trga, Brežice, Sevnice, Šmarje in Mozirja, jim razloži pomen društva in jih v vznesenih besedah navduši za napredek istega, otvori nato ustanovni občni zbor ter odda besedo g. Maksu Železniku. Govornik g. Železnik razloži v daljšem in temeljitem govoru pomen društva ne le samo za samostojne trgovce in njih sotrudnike, ampak tudi za povzdigo narodnega čustva in trgovskih slojov Spodnjega Štajerja ter apeluje na navzoče, da naj imajo vsaj toliko čustva za svoj lastni stan, da podpirajo društvo gmotno in moralno tako, da bo isto v doglednem času delalo čast spodnještajerskemu trgovskemu stanu. Nato prečita ud pripravljalega odbora g. Pajk društvena pravila, ki so se v celoti sicer sprejela, katera naj se pa po načelu nekaterih zborovalcev spremene oziroma popolnijo, ob enem prečita g. Pajk dole brzojavne in pismene pozdrave. Oglasi se k besedi gospod Železnik in predlaga, da se prečitajo imena članov, katerih število znaša od sedaj 37 celjskih in 9 zunanjih. Tačasni predsednik gosp. Kramaršič pozivlja še enkrat ne le domače celjske, nego tudi zunanje ude, naj skrbje po svojih močeh, da se število društvenikov kolikor mogoče zviša, vsled česar so se prijavili vsi navzoči zborovalci za člane. Nato preide k volitvi odbora ter predlaga sporazumno z večino zborovalcev definitivnim predsednikom g. Petra Kostiča, trgovca v Celju, kateri je bil per acclamationem izvoljen predsednikom društva. Nanovo izvoljeni predsednik gospod Kostič prevzame predsedstvo zborovanja ter prekine isto za deset minut z ozirom na to, da bi se zborovalci zedinili glede drugih odborniških mest. Po zopetni otvoritvi zborovanja predlaga predsednik g. Kostič, da bi sedeli v odboru trije zunanji ude. Temu predlogu se je posebno upiral zaradi krajevnih razmer g. Železnik, ki je med drugim povdajal, da bodo imeli zunanji odborniki redkokdaj priliko, se udeležiti odborovih sej. Po precej dolgi debati, katere so se udeležili gg. Kostič, Kolenc, Železnik (Celje), Kramar (Trbovlje) in Pevec (Mozirje) se je končno storil sklep, da naj sestoji odbor ad hoc iz celjskih trgovcev in trgovskih sotrudnikov. Nato se izvoli odbor iz sledečih gospodov: Odborniki Robert Diehl, Ivan Ravnika, trgovca Albin Anderwald, Fran Leskovšek, Janko Pajk, trgovski sotrudniki, in Janko Vavkin, tajnik južnoštajerske hranilnice; namestniki: Makso Deteček, Ivan Končan, trgovska sotrudnika, in Robert Walland, trgovski potnik; pregledovalcem računov: Pavel Deteček in Josip Jagodič, trgovska sotrudnika, vsi v Celju. — Oglasil se je k besedi tudi g. dr. V. Kukovec in pozdravi v imenu političnega društva »Naprej« vse zborovalce, posebno pa idejo, da so narodni trgovci in njih sotrudniki prišli do tega, da se tudi v narodnem smislu medsebojno organizirajo, kar bo v prid ne le samo njim kot stanovskim članom, ampak tudi narodnemu življu, ter je posebno povdajal, da je na vsak način umestno, da pristopi društvo tako važnega pomena vsak zaveden Slovenec. Nato se oglasi k besedi gospod dr. Anton Božič, kateri istotako kakor predgovornik povdajaja pomen tega društva za Celje in nasvetuje različna pota, da bo stalo isto na trdnih gmohtnih tleh, na kateri podlagi je edino mogoč popoln razvoj istega, ter želi obenem, da bi iz tega društva nastala sčasom trgovska komora za Spodnji Štajer, kajti slovenski trgovci in obrtniki sploh nimajo in ne morejo ničesar pričakovati od graške trgovske zbornice, obenem pa tudi pripomni, da je v trgovskem oziru Spodnji Štajer ravno tako razvit, kakor Gornji Štajer, katere pokrajine inajvendar svojo zbornico v Ljubnu, da si obvarujejo svoje trgovske interese, kajti ravno radi tega, da nimamo svoje lastne komore, se v narodnem oziru izneveri toliko članov trgovskega stanu. — Končno poprosi za besedo gospod J. Meglič iz Ljubljane. Pozdravi tudi on idejo celjskega trgovstva ter

pripomni med drugim, da bi celjsko trgovsko društvo med drugim delovalo sporazumno z ljubljanskim »Merkurjem«. Med slučajnostmi se je razvila daljša debata o strokovnem listu »Trgovski vestnik«, katere konec je bil ta, da je predsednik gospod Kostič zagotovil, da bo odbor stopil v dogovor z ljubljanskim »Merkurjem« in po svoji moči posreboval, da dobe člani celjskega trgovskega društva imenovani list pod kolikor mogoče ugodnimi pogoji. — Nato omeni predsednik, da se bo odbor v kratkem konstituiral ter zaključi zborovanje.

Š Na boj so začeli klicati štajerski »Narodovci« vse Slovence v prvi vrsti zoper naše somišljenike, potem pa tudi zoper one, ki z nami v miru in slogi žive. »Slovenski Narod«, ki je dolgo časa ril po štajerskem s pomočjo liberalnih učiteljev, časnika rski h ure dnikov itd., je sedaj prišel s pravo barvo na dan. »Narod« prinaša poziv, naj se stvori na Štajerskem slovenska liberalna stranka, ki naj si nadene ime »Čista sloven. stranka«. »Narod« izrecno zahteva, naj bo stranka »liberalna« ne morda »narodno-napredna«. Ta nova stranka naj začne brezobzirno boj proti slovenski duhovščini in proti onim slovenskim odvjetnikom, ki ne trobijo brezpogojno v »Narodov« rog. Radovedni smo, če se bodo sedaj vendar enkrat zmajali oni gospodje, ki se od »Narodovih« svinjarij ne morejo ločiti in ga še vedno z naračanjem podpirajo — in to so danes vsi slovenski odvjetniki v Celju brez izjeme.

Š Razstavo za mlade nabiralec znamk bodo otvorili v Gradcu dne 8. decembra t. l.

Š Kako se sv. Ciril in Metod v dejanju proslavlja. Včeraj je bil na celjskem starem gradu kres, pri katerem je bilo mnogo slovenske inteligence. Danes jutraj so se oglasili iz cerkev sv. Jožefa zvonovi, strelalo se je in va bilo vernike k slovesni službi božji. Ob 6. uri je imel pridigo č. g. misijonar Vincencij Grivec, slovesno sv. mašo je imel č. g. Ogorelec. V cerkvi je bilo pa le 40 do 50 priprostitih oseb. Iz celjske liberalne družbe nikogar! Ta je s spajanjem proslavljala sv. Cirila in Metoda. Tako izgleda proslava v — dejanju.

Š Iz Savinjske doline. »Slovenec« je pred nekaterimi dnevi prinesel vest, da se je hotel nekdo na Vranskem z vrvo okoli vratu posloviti iz te solzne doline. Pozivljamo šolsko oblast, da stvar preišče, ker je ta govorica razširjena po celi Savinjski dolini. Nikakor ne dovoljujemo, da bi našo mladino vzgajali taki učitelji! Sicer pa ima ta gospod še drugih madežev.

Š Moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Celju priredita veliko ljudsko veselico pod geslom: Svoji k svojim! v nedeljo, dne 8. julija t. l., na vrtu, v gostilni in vseh gornjih prostorih »Narodnega doma« v Celju. Spored: I. Popoldne ob 4. uri: Priprosta veselica na vrtu s sodelovanjem vseh celjskih narodnih društev. Točno ob 5. uri: Nastop celjskega in žalskega »Sokola«, narodno petje, najraznovrstnejše zabave s popolnoma novimi, izvirnimi točkami. II. Zvečer ob pol 9. uri v veliki dvorani koncert: 1. godba, 2. »Čolnčič«, moški zbor (H. Volarič), 3. »Rožek«, velika koncertna mazurka za mešan zbor in alt-soli (K. Studzinski), 4. »Oblačku«, moški zbor (dr. G. Ipavc), 5. »Slanica«, mešan zbor (dr. H. Schwab), 6. »Lahko noč«, moški zbor (H. Volarič), 7. »Izpod Triglav«, iz »Balkanske vile«, veliki rukovet slovenskih narodnih pesmi, 8. Godba. — Moške zbere poje pevski zbor »Delavskega podpornega društva v Celju« pod vodstvom g. J. Grosa. Mešane zbere poje »Celjsko pevsko društvo« pod vodstvom gospoda dr. A. Schwaba. III. Po končanem koncertu v vseh gornjih prostorih »Narodnega doma« Ciril-Metodov večer. Otvoritev novih šotorov, ples in drugo. Pri veselici strežejo celjske narodne dame. Popoldne in zvečer igra polnoštevila »Narodna godba« pod vodstvom gospoda F. Koruna. Cene jedil in pijač nizke. Vstopnina k popoldanski veselici 40 h, koncertu in večerni veselici 50 h. Čisti dobicek je namenjen izključno naši velevažni šolski družbi sv. Cirila in Metoda. Slovenci in Slovenke! Pridite vsi brez izjeme k tej narodni prireditvi!

Š Posojilnica na Frankolovem je imela v I. polovici t. l. prejemkov K 45956,51 in izdatkov pa K 44.934,11, torej denarnega prometa K 90.890,62. V tem letu se je vložilo hranilnih vlog K 25.714,76, dvignilo pa K 10.693,92 in znaša stanje hranilnih ulog sedaj K 45.546,87. Posojil se je dalo v teku t. l. K 19.924,34, a vrnilo K 11.088,03 in znaša stanje posojil sedaj K 98.119,74. Članov pristopilo 141, stopilo pa 2 in šteje vseh članov skupaj 191. Hranilne vloge se obrestujejo vlagateljem po 5%, posojila pa se dajejo po 6%, na vknjižbo pa po 5 1/2%. Za nalaganje denarja ima posojilnica na razpolago položnice v ček račun št. 62994 pošto-hran. urada. Uradni dan je vsak ponedeljek predpoldne, lahko se pa tudi opravi vplačilo ob nedeljah in praznikih takoj po službi boji.

Š Od Sv. Lovrenca v Slov. Goricah. Doveda se mi, da zamočim velik greh, ako ne poročam, kako so se na dan volitve naši Vrački volilci skrivali zunaj za zidom ter skrivoma pisali svoje glasovnice, dasiravno jih ni bilo več kot pet. Med njimi je bil tudi naš znani Franc Farič, doma iz Graduška. Kakor hitro je Farič dobil glasovnico v roke, jo je popihal iz volilne sobe vun, ter poprosil zunaj nekega poleg sebe stoječega moža, da mu naj on za piše, ker Farič ni zmožen v pisavi; ker mož ni vedel, koga da misli Farič voliti, mu je zapisal Korošec. Pa o j smola; ko zapazi Farič, kaj je na glasovnici zapisano, mu jo jezno izdere iz rok ter jo vtakne v žep. Še le čez nekoliko časa jo izvleče iz žepa, si namoči svoj prst s

slinami, izbriše Korošca ter zapiše sam (kakor že je tudi znal) Vračko. Gotovo je Farič nekje videl tiste lepake, ki so jih Ptujčani razposlali kako bode Vračko skrbel za delavce ter obrtnike, kakor tudi za kmeta. Gotovo si je Farič v tistem trenutku zmisli, da je tudi on nekaj rokodelca in da mu bode Vračko pri njegovem rokodelstvu gotovo kaj pomagal. Njegovo rokodelstvo pa je, namreč rake loviti in pa koše plesti. Mogoče bi že zopet rad rake lovil, ako ti še niso račila strohnela in da bi ti Vračko podražil rake kakor tudi tvoje koše. Oh, Farič, ako ne vidiš drugače meseca v vodi, stopi k sosedu in si izposodi dalnoglede, boš pa ga takoj videl. Volilec ali me poznaš.

Š Pazite na otroke! Posestnik J. Divjak iz St. Pavla pri Prebolu je puščal svojo štiri-letno hčerko brez nadzorstva. Gledala je kako gasijo apno in padla v apnenico. Dobila je tako hude opekline, da je čez par dni umrla.

Š Imenovan je načelnik železn. postaje v Celju g. Henrik vitez Frank en za inspektorja.

Š Krasne vspehe vzgoje so dosegle letos mariborske šolske sestre na svojem učiteljsku. Vseh 27 učenk zadnjega letnika je napravilo maturo, sedem izmed njih, torej več kot četrtina vseh, z odliko. No kaj poročati k temu »Narod«, ki se je tudi v šolske sestre nesramno zaletal?!

Š Iz notarske službe. Gosp. dr. Franc Strelec, doslej notar. substitut v Sevnici, bo nastopil svoje notarsko mesto v Gornji Radgoni dne 4. julija.

Š Birmovanje. V dekaniji Šmarje pri Jelšah je bilo minole dni na 8 župnijah birmanih 2975 otrok. Včeraj in danes še vrši birma v Celju.

Š Iz Trbovelj se poroča, da namerava tamošnja premogarska družba za vsa svoja podjetja v Trbovljah vpeljati električno razsvetljavo.

Š Iz Dramelj smo dobili popravek po § 19 tisk. zak., podpisan od nekega Blaža Jesenka. Tega popravka ne objavimo, ker vemo, da ni spisan in ne podpisan od Blaža Jesenka, čegar pisavo poznamo, in je ta popravek mogoče le mistifikacija. Če pa je Jesenek res komu naročil naj v njegovem imenu popravek dela, naj si izbere za to človeka, ki bo § 19 razumel in pošiljal stvarne, a ne polemične popravke. Uredništvo.

Š Zdravnik ali živinozdravnik. V celjski bolnišnici razpisuje štajerski deželni odbor mesto sekundarija. V razpisu se pa nikjer ne zahteva znanje slovenskega jezika, ker hočejo gotovo to mesto dati kakemu Nemcu, čeprav je nad 90% bolnikov celjske bolnišnice slovenske narodnosti. Vprašamo, kako naj zdravi zdravnik človeka, kojeja ne razume? To je ravno tako, kakor če ima opraviti živinozdravnik z nemo živaljo. Istotako bi slovenske bolnike zdravil nemški živinozdravnik. Ali se bo našel človek ali javna korporacija, ki bi proti taki samovolji protestirala?!

Š Nemškutarska blamaža. V Slovenjem Gradcu so se nemškutariji grozno osmešili pred vsem svetom s svojo »velikansko« turnarsko slavnostjo. Priprave so delali takšne, kakor da bi imelo priti toliko ljudi, da še prostora ne bi imeli v mestu, na dan slavnosti pa se pripelje 21 »mandelcev«, ki so bili vsemu prej podobni kot telovadcem. Tako jih je bilo sram, da še po mestu v spredu niso hoteli iti. Značilno je tudi to, da celo lažnjiva »Vahtarica« o tem groznem fiasku molči kot grob.

Š Iz Vitanja. Dosedanji župan našega pomencenega trga dr. Lautner se je naveličal županovanja, zato so občinski očetje naložili to breme posestniku in tovarnarju Edvardu Mulej.

Š Iz Šostanja nam piše g. župnik Govedič, z ozirom na našo notico v številki 144 od 26. m. m. pod zaglavjem »Obupani otroci«, da on sicer res ni kupil otrokom slovenske šole za prvo sv. obhajilo sveč in žemeli, to pa ne iz mržnje proti slovenskim otrokom, ampak ker ni mogel izvedeti števila slovenskih prvoobhajancev, čeprav je po številu večkrat in sicer prvič že šest tednov pred obhajilom povraščeval. Ker je prejšnja leta slovenskim otrokom delil sveč in žemeli, bi bil isto storil tudi letos, če bi bil vedel, koliko naj jih nabavi.

Š Iz Teharj se nam piše, da se tam ni dogodil nikak »Vandalizem«, kakor so to poročali nekateri nemški in slovenski listi. Skvaril je res nekdo podobe, a te so bile brez umetniške vrednosti in ne vredne, da bi krasile ali boljše rečeno kazile novo lepo cerkev.

Š Trem otrokom življenje in hišo rešila je 29. junija delavka v Macunovi opekarni Ana Forta, ko je šla v Selah pri Ptuj mimo neke hiše, iz katere se je valil dim. Odprla je zaklenjena vrata in našla v sobi tri otroke že skoraj v plamenu. Igrali so se z žveplenkami in zažgali. Forta je rešila otroke in pogasila ogenj.

Š Velika zlobnost. Neznani zlikovec je dan po sv. Petru in Pavlu odrezal v Celju pod »Grenadrijem« dva splava, last g. Steblovnika, posestnika iz Rečišče vasi. Splava sta prišla, ne da bi to kdo opazil, srečno po Savinji do Laškega trga, kjer sta splavala nepoškodovana tudi skozi prvi (okr.) most, pri drugem železniškem mostu je pa zadela eden v kamnito kobilu, med tem ko je drugi tudi tej nevarnosti odšel ter hitel proti Zidanemu mostu. G. Steblovnik je v Laškem trgu rešil kos razbitega splava, ki se je držal kobile, a vendar ima nad 600 K škode.

Š Umrla je v Celju gospa Marija Zanger roj. Lichtenegger.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“**Podružnica v CELOVCU.****Kupuje in prodaja**

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu žrebanju.**Akcijski kapital K 2.000.000.—**

Zamenjava in eskomptuje izrečane vrednostne papirje in vnovčujo zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške žensitninske kavelje.

Eskompt in inkasno menlo.

Rezervni zaklad K 200.000.—

Daje predjume na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal izgubi.

Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.**Denarne vloge sprejema**

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vziaga.

Promet s čeki in nakaznicami.**Ivan Jax & sin**

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

priporočata

svojo bogato zalogo

**šivalnih strojev
voznih koles**

2675 52-24

in

**pisalnih
strojev.**Pouk v šivanju
in v vezenju na
stroje brez-
plačen.**Meščanski hotel „Lloyd“****V četrtek, dne 5. julija priredi
ljubl. društvena godba****koncert
v hotel Lloyd**

Začetek ob polu 8. uri. Vstop 40 vin.

K mnogobrojnemu obisku vabi z vele-
spoštovanjem **Dragotin Tauses**
1494 2-2 restavrat.**1 glid.**

1478 3

otročka oblekaod 3 do 10 let, obstoječa iz
suknjiča za vesiljače, hlače in kape.**Angeško skladišče oblek****O. Bernatovic,**
Ljubljana, Mestni trg 5.**Prostovoljna prodaja.**V sredi prijaznega trga na Kranjskem ležeci
mlin se proda iz proste roke. Mlin je pripraven
za mlinarski, strojarski, mizararski, ključavničarski
ali kovaški obrt. Pri mlinu je nekaj sveta.Natančna pojasnila se zvedo pri lastnici gosp.
Jeri Simon, posestnici na Vrhniki št. 178, na
katero naj se tudi naslovijo ponudbe. — Posre-
dovalci so izključeni. 1426 3-3**Dr. L. Färber,**štabni zdravnik v Gorici,
zapisoval je vselej z naj-
boljšim uspehom osebam,
katere so že dlje bolele
2371 na živcih II 2**železnato vino****G. Piccolija**, dvornega založnika
Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani,
Dunajska cesta.Polliterska steklenica velja 2 K in se vnanja
naročila z obratno pošto izvršujejo.**Naznanilo.**Na predlog odbora upnikov **se bode prodala** v konkurzno maso **Ferdi-
nanda Gostiše v Idriji** spadajoča **zaloga manufakturnega blaga** z
opravo vred, sodno cenjena na K 20.481.23, ofertnim potom, kakor stoji in leži,
brez jamstva konkurzne mase za kakovost in količino.Pismene ponudbe, opremljene z 10% vadijem je vložiti pri podpisnem upra-
vitelju konkurzne mase **najkasneje dne 15. t. m.** in ostanejo ponudniki vezani
na nje do vstetega **dne 22. t. m.**Kupnino mora plačati ponudnik takoj, ko se mu naznani sprejetje ponudbe;
ko bo kupec plačal kupnino, se mu izroči prodana zaloga in mora izprazniti prodajal-
niške prostore v hiši g. Franceta Didiča do konca avgusta t. l.Inventarni zapisnik je na vpogled pri tukajšnjem c. kr. okrajnem sodišču odd. I.,
natančnejša pojasnila pa daje podpisani.

V Idriji, dne 3. julija 1906.

1491 3-2

ALOJZIJ PEGAN, c. kr. notar kot upravitelj konkurzne mase.**„Andropogon“**

(Iznajditelj P. Herrmann, Zg. Poljskava.)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča **sredstvo za rast
las**, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi
uspehi izkušena in zjamčeno neškodljiva tekočina, ki za-
brani izpadanje las in odstrani prahaje.Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi
močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje
pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogošte-
vilna priznanja. Cena steklenice **3 krone**. Dobi se v vseh mestih
in večjih krajih dežele.

Preprodajalci popusti!

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gosp. **VASO PETRIČIČ-U.**V zalogi imajo tudi gg. U. pl. Trnkoczy in Anton Kanc v Ljubljani, M. Rant v Kranju, in lekarna „Pri
angelju“ v Novem mestu. 873 52-12**Razpis.**

Razpisuje se

**minuendo-dražba za zgradbo poslopja
štirirazredne ljudske šole****v Igvasi**, občini Stari trg, na dan **8. julija 1906**, t. j. pri-
hodnjo nedeljo, ob 11. uri dopoldne.Načrti, proračun in pogoji so na ogled v občinski pisarni v Starem
trgu od 4. julija nadalje.

Stari trg pri Ložu, dne 2. julija 1906.

Za stavbeni odbor:

P. HAVPTMAN,
načelnik.

1477 3-3

1484 3-2

P. n.

Usojam si slavnemu ob-
činstvu uljudno naznaniti, da
sem svojo na**Zgornjem Rožniku**obstoječo gostilno prodala g.
Karolu Bergmanu.Proseč najuljudneje, da
čast. gostje doslej meni izka-
zano zaupanje izkažejo tudi
mojemu nasledniku, se pri-
poročam in bilježim

odličnim spoštovanjem

Jerica Peršin.

P. n.

Ozira se na predstoječo
objavo, usojam si slav. občin-
stvu najuljudneje naznaniti,
da sem kupil staro in dobro
znano gostilno na**Zgornjem Rožniku.**Priporočam se častitim
gostom za mnogobrojni obisk
in bilježim

odličnim spoštovanjem

Karol Bergman.**Vintgar****restavracija Jos. Žumer**se priporoča častitim gostom,
letovičarjem, ob šolskih izletih,
in sploh izletnikom.Z naravnim vinom, svežim pivom,
okusnimi toplimi in mrzlimi jedili.Za zabavo je **pijanino**.Na razpolago lastni vozovi in konji.
Večji obedi naj se izvolijo pravočasno
naznaniti. 1031 10**Hiša****z gostilno in prodaj-
alno ter tobakarno,**gospodarskim poslojem in zemljiščem
vred se **prodá ali dá v najem.**Več pov. lastnik **Ivan Feberžar**,
Struge št. 7. P. Videm-Dobropolje. 1479 4-2**Šolske sestre v Trstu,**
via P. Besenghi 6.**Učilišče in vzgojevališče
za deklice.**

1421 4

Temeljiti pouk po učnem načrtu za **osem-
razredne ljudske šole** na Primorskem.
Letna plača 450 K. — Hiša z vrtom, lep in
zdrav kraj, krasen razgled na morje, kopalnica.Sprejemajo se tudi deklice v oskrbo čez dan.
Pouk v slovenskem, nemškem, italijan-
skem, francoskem in angleškem jeziku;
v godbi: glasovir, gosli, citre, petje; v žen-
skih ročnih delih, v risanju in slikanju.**Letovičarjem,****turistom** priporoča svojo znano
gostilno s 10 sobami 1487 6-2**Ivan Janša p. d. Železnik**
na Dovjem.**Pošta, kopeli, vozovi, vodniki**
v hiši. — Postrežba izborna.**Prva zaloga**

vedno svežega

**dovškega in trboveljskega
portland in roman
cementa**

je v trgovini

FRAN STUPICA v Ljub-
ljani. Marije Terezije cesta
poleg „Figabirta“.

886 15-10

Podružnice:Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala stran, Most, ulica 17, Žižkov, Husova
ulica 37, Brno, Veliki trg 10, Baden, Glavni trg 4, Čekla Lipa, Češka Kamnica,
Moravski Zumburg, Schillerjeva cesta 3, Mödling, Fran Josipa trg 9, Novi Jiřin,
Crna cesta 8, Plzeň in Nitra.**Menjalnice na Dunaju:**I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogel Rennweg), IV. Wie-
dnauer Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 89 a, VII. Mariahilferstrasse 70,
VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII.
Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.**Menjalnična delniška družba**

67 150 67

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako. kapital K 15.000.000. Reser. zaklad K 7.000.000

Najkulantnejši**nakup in prodaja**vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnice, srečk,
deviz, valut in denarja.**Zamenjava in eskomptiranje**

izrečanih zastavnice in obligacij, srečk in kuponov.